

2018 metų

LIETUVOS AUTOMOBILIŲ SPORTO
SAUGAUS VARŽYBŲ ORGANIZAVIMO
R E G L A M E N T A S

PATVIRTINTA:

LASF SVO komiteto posėdyje

2017 m. lapkričio 30 d.

Protokolo Nr. 2017/11

TURINYS

SKYRIUS	Puslapis
<i>Bendri nuostatai</i>	3
<i>Saugos planas ir priedai</i>	7
<i>Reikalavimai kroso ir ralio-kroso varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	8
<i>Reikalavimai žiedinių automobilių lenktynių trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	13
<i>Reikalavimai automobilių ralio varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	18
<i>Reikalavimai drago trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	28
<i>Reikalavimai slalomo, greituminio slalomo bei kalnų lenktynių trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	33
<i>Reikalavimai „PRO“ lygos „drift‘o“ varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	28
<i>Reikalavimai 4x4 varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	43
<i>Reikalavimai „Super sprinto“, „Ralio sprinto“ varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui</i>	45
<i>Teisėjų ir pareigūnų apranga</i>	52
<i>Medicininė tarnyba</i>	53
<i>Ligoninių, teikiančių stacionarias chirurgijos ir reanimacijos paslaugas, sąrašas</i>	57
<i>Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba</i>	58
<i>Kuro pylimo zonos įrengimas ir kuro pylimo procedūra</i>	59
<i>Žiniasklaidos atstovų saugumas</i>	60
<i>Pavyzdžiai</i>	61

I. Bendri nuostatai

1. Lietuvos automobilių sporto federacijos (toliau - LASF) saugaus varžybų organizavimo komitetas (toliau - SVOK), vadovaudamasis LASF įstatais, Lietuvos automobilių sporto kodeksu (toliau – LASK), Tarptautinių sporto kodeksu, SVOK darbo veiklos nuostatais, ilgamete SVOK narių patirtimi vykdant, dalyvaujant, vertinant automobilių sporto varžybas, paruošia šį „Lietuvos automobilių sporto saugaus varžybų organizavimo reglamentą“, kurio pagrindinis tikslas nurodyti oficialių automobilių sporto varžybų organizatoriams pagrindines varžybų trasų, dalyvių ir žiūrovų saugumo užtikrinimo priemones. Patvirtintas SVOK, šis reglamentas tampa neatskiriama LASK dalimi ir įvardinamas kaip LASK priedas „Lietuvos automobilių sporto saugaus varžybų organizavimo reglamentas“.
2. Organizuojant ir vykdant LASF licencijuojamas varžybas, privaloma laikytis šio reglamento. Asmenys, nesilaikantys Saugaus varžybų organizavimo reglamento nuostatų, asmeniškai atsako už nelaimingus atsitikimus varžybų metu.

II. SVOK veikla ir uždaviniai

SVOK organizuodamas saugų varžybų pravedimą automobilių sporte, atlieka SVOK darbo nuostatuose nustatytas funkcijas.

III. Varžybų Saugos planas

1. Varžybų saugumo užtikrinimo priemonės nustato varžybų Saugos planas (toliau – Saugos planas), parengtas organizatoriaus, vadovaujantis šiuo reglamentu.
2. Visos LASF klasifikuojamos varžybos privalo turėti Saugos planą.
3. Saugos planą patvirtina trasą inspektavęs ir trasos priėmimo aktą ir/ar trasos licenciją pasirašęs SVOK įgaliotas SVOK narys bei kiti asmenys numatyti atskirų sporto šakų priėmimo aktuose (žr. priedus).
4. Saugos plano rengimas:
 - 4.1 Saugos plano rengimas prasideda nuo privalomų atitinkamų valstybinių institucijų leidimų gavimo organizuoti varžybas tam tikrose teritorijose ar keliuose, nuo suderinimų su saugumą užtikrinančiomis privalomomis tarnybomis (greitosios medicinos pagalba (toliau GMP), priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (toliau PGT), policija, privačiomis saugos tarnybomis, savanoriais ir kt.) ir/ar sutarčių (leidimų) sudarymo su privačiais asmenimis dėl privačių teritorijų ar trasų nuomos.
 - 4.2 Turint III-4.1. p. leidimus ir/ar sutartis, varžybų organizatorius, šiame reglamente arba varžybų organizavimo sutartyje nustatytais terminais (Lietuvos automobilių sporto varžybų organizavimo ir vykdymo taisyklės (toliau-LASVOVT), kreipiasi į SVOK dėl trasos inspektavimo. Kreipdamasis į SVOK, organizatorius arba jo įgaliotas atstovas pateikia Saugos plano projektą.
 - 4.3 SVOK narys (ar keli SVOK nariai), dalyvaujant varžybų organizatoriui, bei trasos savininkui ar jo įgaliotam asmeniui (arba be jo, jeigu trasos nuomos sutartyje ar leidime naudotis trasa yra tai numatyta), inspektuoja trasą vadovaujantis šio reglamento trasos inspektavimo reikalavimais (šio reglamento priedai Nr. [3-10](#)).
 - 4.4 Trasą inspektuojantys asmenys nustatę, jog trasa neatitinka keliamų jai reikalavimų, surašo aktą, kuriame nurodo kokie yra nustatyti trūkumai ir nustato terminus trūkumams pašalinti. Inspektuojantis asmuo, ne vėliau kaip per dvi kalendorines dienas nuo trasos inspektavimo, akto kopiją su nustatytais trūkumais nusiunčia atitinkamos sporto šakos komitetui. Trasos trūkumų pašalinimo terminai privalo būti nustatyti varžybų organizavimo sutartyje.
 - 4.5 Nepašalinus trasos priėmimo akte nurodytus trūkumus per nustatytą terminą, atitinkamos sporto šakos Komitetas privalo atšaukti numatytas varžybas arba jas atidėti ir teikti Tarybai teikimą skirti varžybų organizatoriui baudą numatytą varžybų organizavimo sutartyje arba LASK 153 str.

- 4.6 Asmenys priėmę trasą ir/ar išdavę (pasirašę) Trasos licenciją nesilaikant SVO reglamento keliamų reikalavimų, neša visą atsakomybę už varžybų metu padarytą žalą dalyvių ar žiūrovų sveikatai ar gyvybei.

5. Privalomos Saugos plano dalys:

- 5.1 Turinys;
- 5.2 Oficialių varžybų asmenų sąrašas (pareigos, vardas pavardė, kontaktinis telefonas);
- 5.3 Varžybų organizavimo schema;
- 5.4 Varžybų saugumo ryšio organizavimo schema;
- 5.5 Privalomų valstybinių institucijų, privačių teritorijų savininkų suderinimų protokolai;
- 5.6 Trasos priėmimo aktas;
- 5.7 Varžybų civilinės atsakomybės draudimo poliso kopija;
- 5.8 Trasos licencija;
- 5.9 Varžybų saugumą užtikrinančių tarnybų adresai, telefonai, atsakingi asmenys bei jų kontaktai bei dislokacijos grafikas kiekvienai tarnybai atskirai;
- 5.10 Trasos schemoje naudojamų sutartinių ženklų aiškinimas;
- 5.11 Trasos (-ų) schemas;
- 5.12 Nelaimingų atsitikimų tyrimo komisijos sudėtis ir funkcijos;
- 5.13 Jeigu į varžybas yra kviečiami savanoriai atlikti tam tikras pareigas, privalo būti jų instrukcijos tekstas, savanorių sąrašas ir jų susipažinimo su instrukcija patvirtinantys parašai. Instruktažą savanoriams paveda varžybų vadovas ir/ar varžybų trasos saugumo viršininkas.

Saugos plano priedai:

- 5.14 Uždaros trasos priėmimo aktas.
- 5.15 Laikinos trasos priėmimo aktas.
- 5.16 Autoralio trasos priėmimo aktas.
- 5.17 Varžybų organizavimo schema.
- 5.18 Varžybų saugumo ir ryšio organizavimo schema.
- 5.19 Greičio ruožo saugos plano schema.
- 5.20 Tyrimo komisija nelaimingo atsitikimo atveju.
- 5.21 Pranešimas apie nelaimingą atsitikimą.
- 5.22 Oficialių asmenų, teisėjų ir tarnybų veiksmų planas, įvykyje nukentėjus žmonėms.
- 5.23 Nelaimingo atsitikimo varžybose aktas.
- 5.24 Ekipažo veiksmų planas sustojimo, avarijos ar įvykio greičio ruože atveju.
- 5.25 Žinios apie įvykusias traumas, susirgimus bei suteiktą medicinos pagalbą.
- 5.26 Transporto priemonės techninės apžiūros aktas.
- 5.27 Teisėjų postų, medicinos ir gelbėjimo tarnybų bei apsaugos pareigūnų dislokacijos schema.
- 5.28 Pavyzdinė pavojingų trasos vietų aptvėrimo schema.
- 5.29 Sutartiniai ženklai
- 5.30 Saugos ir „nulinių“ automobilių važiavimo grafikas, maršrutinė kortelė.

PASTABA: Pilnai sukomplektuotas „Saugos planas“ varžybų organizavimo sutartyje numatytu laiku turi būti pateiktas LASF ir paruošti egzemplioriai oficialiems asmenims. Saugos plano priedai bei visos instrukcijos privalo būti kaip atskiras dokumentas, siekiant saugaus varžybų vykdymo.

Varžybas aptarnaujančioms tarnyboms:

- 1) Priešgaisrinei ir medicinos tarnybai pateikiamas sudarytas Saugos planas sudarytas iš:

- a) trasos žemėlapis, kuriame nurodyti evakuaciniai ar intervenciniai keliai (uždaroms trasoms netaikoma)
 - b) oficialių žmonių sąrašo, atsakingų už saugų varžybų pravedimą su jų kontaktais,
- 2) Trasos saugumo viršininkui ir jo pavaduotojui ralyje/ ralyje-sprinte pateikiamas sudarytas Saugos planas iš:
- a) ralio žemėlapis;
 - b) kiekvieno GR saugo plano su žemėlapiu;
 - c) spec. Tarnybų judėjimo grafikas su atsakingų asmenų kontaktais;
 - d) Saugos plano priedų 5.20, 5.30.

IV. Reikalavimai ruošiant automobilių sporto varžybų trasas

Reikalavimai ruošiant atskirų automobilių sporto šakų trasas, išdėstyti šio reglamento prieduose Nr.1-8

V. Būtinios priemonės varžybų vykdymo saugos užtikrinimui

V.I Rengiant varžybas, privaloma numatyti priemones varžybų dalyvių, teisėjų ir žiūrovų saugumui užtikrinti, t.y.:

1. tinkamas varžybų vietos parinkimas ir trasos paruošimas;
2. tvarka ir drausmė varžybų metu;
3. patikimas ryšys trasoje;
4. medicininis aprūpinimas varžybų metu;
5. priešgaisrinių sąlygų užtikrinimas;
6. trasoje naudojamas tinkamas inventorių;
7. tinkamas gelbėjimo tarnybos darbas.

V.II Už varžybų saugumo užtikrinimą yra atsakingas varžybų vadovas, trasos ir saugumo viršininkas. Šio reglamento prieduose numatytais atvejais varžybų trasos ir saugumo viršininko pareigas gali eiti varžybų vadovas. Varžybų metu vykdomiems nesportiniams-pramoginiams renginiams turi būti skiriamas organizatoriaus atstovas, kuris yra atsakingas už tuo metu vykstančius renginius ir jų saugumą.

VI. Trasų inspektavimas

1. Trasos inspektavimas yra privalomas.
2. Trasos yra skirstomos į Stacionarias uždaras, Laikinasias uždaras trasas, Trasas einančias bendro naudojimo keliais:
 - Uždaros trasos – tai specialiai automobilių sportui skirti stacionarūs statiniai.
 - Laikinos trasos – tai uždaros trasos, kurios laikinai įkuriamos uždarose teritorijose (aikštelės, žemės ar miško sklypai, bendro naudojimo kelio atkarpa ar kiti statiniai) ir laikinai pritaikomos automobilių sporto varžyboms.
 - Trasos einančios bendro naudojimo keliais - tai trasos, kurios eina bendro naudojimo keliais ir kurių atkarpos uždaromos automobilių sporto varžyboms.

Trasos inspektuojamos:

- Stacionarioms uždaroms trasoms prieš pirmas metų varžybas, išskyrus atvejus, kai SVOK nusprendė, kad trasos licencija galioja ilgiau nei vienerius metus.
- Trasoms, kurios eina bendro naudojimo keliais, prieš kiekvienas varžybas.
- Laikinos uždaros trasos prieš kiekvienas varžybas.
- Papildoma trasos inspekcija gali būti skiriama atskiros sporto šakos Komiteto arba SVOK sprendimu arba Organizatoriaus prašymu.

Trasos inspektavimas neatliekamas, jei nepateiktas trasos pasas arba priėmimo aktas ir saugos plano projektas.

Organizatorius privalo užtikrinti, kad inspektavimo metu trasoje nebūtų pašalinių asmenų ir automobilių eismo, išskyrus atvejus, kai trasa sutampa su visuomeninio naudojimo keliu.

Trasos inspektavimas privalo būti atliekamas laikantis šio reglamento prieduose nustatytų terminų.

VII. Saugaus varžybų vykdymo kontrolė

Saugaus varžybų organizavimo kontrolę gali vykdyti saugaus varžybų organizavimo (SVO) delegatas. SVO delegatas- tai ne mažesnę, kaip pirmą teisėjo kategoriją turintis asmuo ir išklaęs kasmetinį SVO komiteto rengiamą seminarą. Jo kandidatūra yra tvirtinama SVO komitete. Jo pagrindinė funkcija stebėti kaip laikomasi SVO reglamente nustatytų varžybų saugumo reikalavimų, parengti ataskaitą ir ją pateikti atitinkamos sporto šakos Komitetui, LASF'ui bei organizatoriui.

Varžybų metu SVO delegatas vertina:

- ar faktinis trasos paruošimas atitinka inspektavimo metu buvusią būklę;
- ar pašalinti inspektavimo metu nustatyti trūkumai;
- ar įgyvendintos saugos plane numatytos dalyvių ir žiūrovų saugumo užtikrinimo priemonės.
- SVO delegatas privalo varžybų metu informuoti apie pastebėtus trūkumus Varžybų vadovą ir Sporto komisarus, kurie turi nuspręsti apie tolimesnę varžybų vykdymą.

VIII. SVO reglamento priedai:

[Priedas Nr. 1 Reikalavimai kroso, raly-kroso lenktynių trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 2 Reikalavimai žiedinių automobilių lenktynių trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 3 Reikalavimai automobilių ralio varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 4 Reikalavimai „drago“, greituminio slalomo bei kalnų lenktynių trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 5 Reikalavimai „PRO“ lygos „drift‘o“ varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 6 Reikalavimai 4x4 varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 7 Reikalavimai „Super sprinto“ varžybų trasoms ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 8 Teisėjų ir pareigūnų apranga ir saugiam varžybų pravedimui.](#)

[Priedas Nr. 9 Medicinos tarnyba.](#)

[Priedas Nr. 10 Priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba.](#)

[Priedas Nr. 11 Kuro pylimo zonos ir kuro pylimo procedūra](#)

[Priedas Nr. 12 Žiniasklaidos atstovų saugumas](#)

SVO reglamento priedai yra neatsiejama SVO reglamento dalis.

SVO reglamentas įsigalioja nuo 2017 metų gruodžio 1 d.

Suderinta:

LASF generalinė sekretorė

Renata Burbulienė

2017 m. lapkričio 30 d

REIKALAVIMAI KROSO, RALI-KROSO VARŽYBŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

1. Trasos forma.

Kroso, rali-kroso trasa turi būti laisvos konfigūracijos žiedo formos trasa.

2. Trasos danga.

a) Krose: natūrali kelio danga (gruntas). Paviršius turi būti greideriuotas. Trasa negali kirsti vandens telkinių bei kanalų. Lenktynių trasa turi būti nuvalyta nuo akmenų. Varžybų metu privalomas paviršiaus apdirbimas (vandeniū ar specialiu skysčiu) prieš dulkes.

Starto vieta privalo būti kieto paviršiaus (asfaltas, betonas) kurio maksimalus ilgis 20 m, tačiau jis neturi būti rato dalimi.

b) Rali-krose: Speciali kelio danga (asfaltas, betonas) turi dengti bent 35% trasos, bet ne daugiau, kaip 60%, likusi danga - natūrali kelio danga (gruntas), kuri turi būti paruošta taip pat, kaip kroso trasai.

3. Trasos ilgis (matuojama trasos ašinė linija).

a) Kroso: minimalus trasos ilgis 600 metrų, bet ne daugiau, kaip 2000 metrų

b) Rali-krosas: minimalus trasos ilgis 800 metrų, bet ne daugiau, kaip 2000 metrų

4. Trasos plotis.

a) Krosas: minimalus trasos plotis 10m; maksimalus – 25m. Starto vietos minimalus plotis 14,5 m. Atstumas nuo starto vietos iki artimiausio trasos posūkio arba jos susiaurėjimo turi būti tiesus ne mažiau kaip 80 metrų ir, rekomenduotina, kad būtų į kalną.

Finišo linija turi būti įrengta taip, kad nebūtu įmanoma tiesiai išvažiuoti iš trasos į dalyvių parką.

b) Rali krosas: minimalus trasos plotis 10m; maksimalus – 25 m. Starto vietos minimalus plotis 14,5 m. Toks plotis turi būti išlaikytas iki pirmojo posūkio, o atstumas nuo starto vietos iki artimiausio trasos posūkio turi būti tiesus ne mažiau kaip 100 metrų.

Finišo linija turi būti įrengta taip, kad nebūtu įmanoma tiesiai išvažiuoti iš trasos į dalyvių parką.

5. Trasos ribų pažymėjimas, trasos kraštai.

Trasos ribos iš abiejų pusių turi būti aiškiai pažymėtos (atitvaras arba 90° kampo žemės sąnkasa).

Trasos dalyje kai dėl posūkio atstumas tarp priešpriešai važiuojančių automobilių yra mažesnis nei 25 metrai privaloma įrengti kelio aptvarą.

Tinkamas atitvaras: plieniniai profiliai su atraminiais stulpais, 3-4 metrų atstumu vienas nuo kito. Profiliai sujungiami specialiais varžtais ir glaudžiami vienas ant kito taip, kad neįvyktų automobilio dalių užkabinimas važiavimo kryptimi. Aptvaro aukštis 120 cm (trys profiliai nuo apačios į viršų be tarpų tarp jų). Aptvaro pradžia prasideda nuo žemės paviršiaus ir be jokių jungimų (ilgis ne

mažiau 3 metrai) pasiekia 120 cm. aukštį, kur sujungiama su pagrindiniu posūkio aptvaru. Aptvaro pradžia formuojama ne mažiau 30 metrų iki posūkio pradžios.

Jei šalia trasos yra griovys, vandens telkinys, medžiai ar kito nejudanti pastovi kliūtis, plieniniais profiliais atitveriamos ir trasos tiesiosios.

Formuojant išorinę trasos pusę posūkyje, esant galimybei galima įrengti bent 30 metrų pločio „stabdymo zoną“ su „gaudykle“ (kuri įrengiama iš smulkios skaldos ir skirta automobilio įklampinimui), be žemių pylimų ar padangų aptvarų, kad automobilis slysdamas neatsitrenktų ir turėtų galimybę švelniai išvažiuoti iš trasos ir vėl į ją sugrįžti. Jeigu tokios galimybės nėra, formuojamas ne žemesnio nei 1.20 m trasos kraštas, kuris gali būti padaromas: iš žemės sankasos (kraštas į trasą privalo būti vertikalus), aptvarai iš plieno profilių (įrengti kaip anksčiau minėta), tarpusavyje surišų lengvųjų automobilių padangų paketai (rišama trosais).

6. Žiūrovų apsauga.

Žiūrovus ir trasą privalo skirti dvi apsaugos zonos. Pirmoji „žiūrovų kontrolės aptvaro“ privalo apsaugoti, kad žiūrovai nepatektų į trasos zoną. Šią zoną turi kontroliuoti trasos viršininkas (jai suformuoti gali būti naudojama tvorele, tinklas, ar kitoks metodas). Minimalus aukštis 0.9 m, tačiau rekomenduojama įrengti apsauginę tvorą.

Antroji apsaugos zona turi neleisti automobili pasiekti žiūrovų kontrolės zonos.

Apsaugos pavyzdys:

- 1) žiūrovų kontrolės zona
- 2) antroji apsaugos zona – pasirinktinai:
 - a. bent 30 metrų „stabdymo zona“ įrengta su „gaudykle“
 - b. plieniniai aptvarai
 - c. vertikali žemės sankasa
 - d. padangų stirtų tvora
 - e. siena
 - f. bent 2.5. metrų aukščio skirtumas tarp trasos ir žiūrovų zonos paviršių.

Atstumas tarp antrosios apsaugos zonos saugos priemonių ir žiūrovų kontrolės aptvaro nemažesnis kaip 3 metrai.

7. Teisėjų postai.

Trasoje įrengti teisėjų postai turi būti išdėstyti taip, kad postas turėtų vizualų ryšį su prieš ir po sekančiu postu. Postai turi turėti radijo ryšį su varžybų vadovu.

Postai turi būti įrengti taip, kad:

- a) jame esantys teisėjai būtų atitverti antrosios apsaugos zonos apsaugos priemonėmis, be to, pats postas turi būti įrengtas aukščiau apsauginio aitvaro (ar žemės sankasos)
- b) poste esantys teisėjai turi būti apsaugoti nuo iš po automobilių lekiančių akmenų ir automobilio dalių
- c) išlipimas iš posto turi būti patogus ir saugus

d) postas turi būti pakankamai erdvus, kad jame galėtų savo funkcijas atlikti bent du teisėjai ir tilptų įranga.

Kiekvienas postas turi būti paženklintas numeriu, palaipsniui didėjančiu, nuo pirmojo už starto linijos esančiu teisėju postu, iškaba su numeriu turi būti gerai matoma.

Rekomenduojamas teisėjų postas - medinė, plieninė ar gelžbetoninė konstrukcija kurios plotas 1,2x1,8 m., aukštis-2,8 m. nuo važiuojamosios trasos dalies, virš-stogelis. Grindys-0,6 m. virš važiuojamosios trasos dalies. Sienelių aukštis-1,0 m. Virš sienelių šoninės dalys aptraukiamos plieniniu sietu nuo automobilio dalių bei iš po jo lekiančių akmenų. Teisėjų postas statomas 1,0 m. atstumu nuo atitvaro.

Kiekviename poste turi būti ne mažiau kaip du teisėjai.

Kiekviename poste turi būti bent du gesintuvai (ne mažiau kaip 6 kg gesinimo masės) signalinės vėliavos, radijo ryšis, asmuo apmokytas naudotis gesintuvais gaisro atveju (tai gali būti ir vienas iš teisėjų). Pavyzdinis teisėjų bokštelių brėžinys ([Pavyzdys Nr.2](#)).

8. Dalyvių parkas.

Dalyvių parkas turi būti kaip įmanoma arčiau prie trasos ir turi būti sudaryta galimybė automobiliams netrukdomai atvažiuoti į prieš startinę zoną. Dalyvių parkas turi būti pakankamai talpus, kad jame tilptų visi varžybų dalyvių sportiniai ir serviso automobiliai.

Rekomenduojama įrengti asmenų patekimo į dalyvių parką kontrolę.

Dalyvių parke turi būti:

- a) oficiali varžybų lenta
- b) priešgaisrinės priemonės. Gesinimo taškai turi būti aiškiai pažymėti.
- c) pakankamas kiekis WC.
- d) kitos patogumo priemonės – dušai, automobilių plovimo, suvirinimo taškai ir k.t.

9. Pagalbinis transportas ir technika.

Varžybų vadovas ir trasos saugomo viršininkas turi būti aprūpintas padidinto pravažumo automobiliu. Sudaužytų ar sugedusių automobilių šalinimo iš trasos technika – ne mažiau kaip 2 ištraukėjai, vienas keltuvas.

Trasos priežiūrai, kelių priežiūros technika – greideriai, vibrovoliai, laistymo technika bei mobili meistrų brigada atlikti remonto darbus sugadintiems trasos aptvarams ir įrenginiams.

10. Atsakingas už trasos saugumą. Trasos ir saugumo viršininko funkcijos ir pareigos.

Trasos saugumo viršininkas atsako už trasos saugumą, policijos ir apsaugos pareigūnų išdėstymą, jų mokėjimą atlikti savo pareigas, techninį bei medicininį trasos aprūpinimą. Jis iki varžybų paruošia saugumo priemonių įgyvendinimo planą, o varžybų metu kontroliuoja jo vykdymą.

Trasos saugumo viršininkas gali turėti pavaduotojus (saugumui, medicinai ir pan.), kurie atsako už konkrečius jiems paskirtus darbus.

Varžybų metu trasos saugumo viršininkas kontroliuoja teisėjų ir saugos tarnybų darbą, prireikus skiria vieną iš savo pavaduotojų trasai laiku uždaryti, o varžyboms pasibaigus – jai atidaryti

visuomeninėmis reikmėmis. Įvykus incidentams trasoje, trasos ir saugumo viršininkas koordinuoja gelbėjimo ir evakuacijos darbus.

11. Medicininės tarnybos uždaviniai:

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą, tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius bei sudėtis nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete, tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip:

- kroso ir ralio–kroso varžybose: 2, Intervencinė brigada ir/ar pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada. Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių medicininės brigados narių.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.

Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Jis paskirsto užduotis visiems greitosios medicinos pagalbos ekipažams. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėti dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą gabenti nukentėjusį asmenį įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai išskviesti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir skubiai vykti į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys) ir pateikti informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Jokių lenktynių uždaroje trasose po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

12. Priešgaisrinių sąlygų bei gelbėjimo tarnybos aprūpinimas varžybų metu.

12.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

12.2. Įranga trasos postuose

Uždarų trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose du nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

12.3. Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbines transporto priemones, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvalu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje.

REIKALAVIMAI ŽIEDINĖMS AUTOMOBILIŲ VARŽYBŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

1. Bendrosios nuostatos.

Žiedinė trasa (toliau – trasa) privalo turėti LASF išduotą trasos licenciją

Bet kokie trasos bei saugumo priemonių pakeitimai, kurie nebuvo numatyti LASF išduodant licenciją gali būti priežastimi LASF'ui pripažinti trasą netinkamą naudojimui.

Žiedinės trasos ilgiu, pagal kurį skaičiuojami lenktynių nuotoliai, rekordai ar klasifikacijos (normatyvai) yra laikoma trasos ašinė linija.

Trasos ašinė linija yra linija einanti per vidurį tarp dešinės ir kairės asfaltuotos trasos dangos pusių ir pažymėta baltomis linijomis; ypatingas dėmesys šiai linijai turi būti kreipiamas, jei žiedinė trasa yra miesto gatvės.

2. Trasos konfigūracija.

Projektuojant, įrengiant, rekonstruojant pastovią žiedinių lenktynių trasą privaloma vadovautis tarptautinės federacijos išleisto „Tarptautinio sporto kodekso“ priedo „O“ reikalavimais ir nurodymais.

Įrengiant laikiną žiedinių lenktynių trasą privaloma vadovautis tarptautinės federacijos išleisto „Tarptautinio sporto kodekso“ priedo „O“ reikalavimais ir nurodymais, atsižvelgiant ir prisitaikant prie konkrečios situacijos.

3. Saugumo priemonės žiedinėse trasose.

Trasos saugumo priemonės varžybų metu yra skirtos žiūrovų, vairuotojų ir varžybų pareigūnų, bei aptarnaujančio personalo apsaugai. Nustatant saugumo priemones, reikia atsižvelgti į trasos ypatumus (išplanavimą, šalia trasos esančius plotus, pastatus bei konstrukcijas) bei į tai, kokią maksimalų greitį toje trasoje galima pasiekti.

Jei įmanoma reikia numatyti pakankamą erdvę be kliūčių ir žiūrovų, kurioje automobilis išlėkęs iš trasos galėtų nekliudomas manevruoti ir atgavus automobilio kontrolę, galėtų būti išvairuotas atgal į trasą. Tam tikslui gali būti panaudojamos įvairios automobilio energiją slopinančios priemonės – žolės kelkraštis, stabdymo zona, „gaudyklė“ ir atitvaras. Ši zona vadinama antrąją apsaugos zona. Be to, turi būti įrengtos ir kitos saugos priemonės, skirtos žiūrovų zonos apsaugai – pirmoji zona („žiūrovų kontrolės zona“).

Rekomenduojama trasos apsauga priklauso nuo lenktyniniam automobiliui esančios laisvos erdvės manevrui atlikti ir tikėtino susidūrimo kampo. Kai tikėtinas susidūrimo kampas yra nedidelis pasirenkamas lygus išilginis vertikalus barjeras (1.20 m aukščio aptvaras iš trijų metalinių juostų. Ten, kur galimas didelis susidūrimo kampas, būtina taikyti greičio lėtinimo sistemas ir stabdančius įrenginius iš gaudančiųjų tinklų, padangų rietuvių ar plastikinių blokų. Lėtinimo zonos ir „gaudyklės“ įrengiamos atsižvelgiant į konkrečią situaciją, jų plotis nuo 30 iki 100 metrų, nustatoma pagal automobilių greitį toje trasos atkarpoje. Pavyzdinė padangų rietuvių sujungimo schema ir trasos su kelkraščiais pjūvis (Pavyzdys Nr.3)

30 min. iki pirmo automobilio starto, trasos ir saugumo viršininkas, esant būtinumui, praveža GMP, PGT ir tech. pagalbos vairuotojus, pakviestus pirmą kartą atlikti jiems pavestas funkcijas, supažindinami su trasos konfigūracija, evakuaciniais ir intervenciniais keliais. Visos šios tarnybos turi būti aprūpintos patikimomis ryšio priemonėmis.

4. Aptvarai.

Metalo aptvarai: plieniniai profiliai su tvirtai įtvirtintais atraminiais stipuliais. Profiliai sujungiami specialiais varžtais ir glaudžiami vienas ant kito taip, kad neįvyktų automobilio dalių užkabinimas važiuojant kryptimi. Aptvarų įtvirtinimo tvirtumas ir varžtų tinkamas suveržimas pastoviai turi būti kontroliuojamas. Pažeidus metalo profilį ar laikančiąją konstrukciją, ji turi būti pakeista. Aptvarai turi būti įtvirtinti 90° kampu trasos atžvilgiu. Aptvarą turi sudaryti trys plieniniai profiliai, kurių aukštis 1.20 m.

Aptvarai iš padangų: Reikia pastoviai tikrinti padangų tarpusavio ir prie laikančiųjų konstrukcijų esančius pritvirtinimus. Prieš sujungiant padangas į tvorelę, jos prieš tai turi būti suveržtos tarpusavyje ([Pavyzdys Nr.4](#)). Viename padangų kūgyje turi būti vienodo diametro padangos. Jei prieš atitvarus tvirtinamos kelios juostos padangų ir jų diametrai skiriasi, tada statoma tokia tvarka: arčiausiai atitvaro- didžiausio diametro, arčiausiai trasos- mažiausio diametro.

Žiūrovų zonos apsaugos tvoros: laikančiosios konstrukcijos ir įtempimo lynai nuolat turi būti kontroliuojami.

Žiūrovai turi būti tokiam pačiame ar aukštesniame lygyje nei trasos kraštai, bet jokių būdų ne žemesniame lygyje. Žiūrovai turi būti atskirti nuo trasos (antrosios apsaugos zonos), taigi turi būti įrengta „žiūrovų kontrolės zona“. Jos įrengimui tinkamos priemonės - metalinės tvoros, atitinkamos užtvaros.

Apsaugos pavyzdys:

1) žiūrovų kontrolės zona

2) antroji apsaugos zona – pasirinktinai:

a.- bent 30 metrų „stabdomo zona“ įrengta su „gaudykle“

b.- plieniniai aptvarai

c. - vertikali žemės sankasa

d.- padangų rietuvių tvora

e.- siena

5. Trasos ribų žymėjimas.

Visos trasos ribų žymėjimo linijos turi būti švarios ir aiškiai matomos, patariama kasmet jas perdažyti. Žymėjimo linijos plotis turi būti 10-14 cm. Dažai turi būti su abrazyvinėmis dalelėmis, kad esant šlapiai trasai nudažytos juostos nebūtų slidesnės, nei pati trasa. Šis reikalavimas gali būti netaikomas laikinoms trasoms. Sprendimą dėl linijų žymėjimo laikinosiose trasose priima trasą priimančias LASF atstovas.

6. Saugos automobiliai.

Žiediniu lenktynių aptarnavimui turi būti saugos automobilis SC (SAFETY CAR) su geltonais švyturėliais (atitinkančiais [UNECE 65 standartą](#)) su užrašu ant priekinių durelių SC tokio pat

dydžio kaip sportinio automobilio startinis numeris. Rekomenduojama, kad SC automobilis turėtų garsinę sireną kintamo tono ir turėtų mikrofoną. Jo vairuotojas turi turėti varžybinės praktikos arba galiojančia LASF licencija. Jis veža tik trasos saugumo viršininką, galintį atpažinti visus lenktynių dalyvius ir turintį radijo ryšį su lenktynių štabu.

Pagalbos automobilis RC (RESCUE CAR) su geltonais švyturėliais (atitinkančiais [UNECE 65 standartą](#)) su užrašu ant priekinių durelių RC tokio pat dydžio kaip sportinio automobilio startinis numeris. Jo vairuotojas turi turėti varžybinės praktikos arba galiojančia LASF licencija. Automobilis turi būti sukomplektuotas ne mažiau kaip 4 gesintuvais po 6 kg. arba 6 gesintuvai po 4 kg. arba vienu gesintuvu 25 kg su ratukais, nedegančiu apklotu, sorbento ir/arba cemento ne mažiau 15 kg., du standūs šepėčiai, 2 vnt. geltonų vėliavų ir lentelė su užrašu SLOW, juodomis raidėmis geltoname fone. Lentelės matmenys min 500x300 mm. Jis gali vežti paramediką ir specialistą su apranga, mokantį dirbti su gesintuvais, jei tai neprieštaruoja jų pareigybinėms instrukcijoms.

7. Reklama.

Reklaminės konstrukcijos turi būti tvirtos ir saugios. Reklamos vieta ir pobūdis neturi trukdyti vairuotojų ir trasos darbuotojų matomumui, taip pat draudžiamas nepalankus ar klaidinantis optinis reklamos poveikis (pvz., netvarkingai išdėlioti pasikartojantys ryškiai kontrastingi reklaminiai plakatai, trukdantys teisingai įvertinti trasą ir t.t.).

Visa reklama tarp trasos ir pirmojo apsauginio užtvaro turi būti nupiešta, o jeigu yra turėklai, ant jų gali būti priklijuojami reklaminiai plakatai, visiškai atitinkantys turėklų formą.

Vienintelė išimtis laikinieji reklamos stendai išstatomi vienoms varžyboms, tokiu atveju jos vieta privalo būti suderinta su LASF SVOK (tačiau ne arčiau kaip 3 metrai nuo trasos krašto) ir turi būti pagaminta iš lengvai į smulkias lengvas, nepavojingas dalis sudūžtančios medžiagos (metalo dalys draudžiamos).

Bet kokia reklaminė konstrukcija už antrosios apsauginės zonos turi būti ne arčiau kaip už 1m (nuo antrosios zonos saugos priemonės) ir jokiū būdu neturi kliudyti pagalbinių transporto priemonių judėjimui. Tačiau tam tikrais atvejais LASF SVO inspektoriai gali pareikalauti padidinti minėtą atstumą.

8. Medicininės tarnybos uždaviniai:

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius ir sudėtis nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete, tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip:

- Ilgų distancijų, žiedinių lenktynių čempionatuose: 2 brigados, vienas iš jų – pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada;
- Žemesnio lygio varžybose: 1 brigada .

Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra ir suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių medicinos pagalbos brigados narių.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą , gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.

Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Jis paskirsto užduotis visiems

greitosios medicinos pagalbos ekipažams. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir informuoti dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Jis nurodo į kokią ASPĮ evakuoti nukentėjusįjį. Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai iškviesti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir skubiai vykti į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys) ir pateikia informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Jokių lenktynių uždaroje trasose po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

9. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas.

9.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

9.2. Efektyviausia ir patogiausia priešgaisrinė ir gelbėjimo pagalba organizuojama dviem etapais. Nors įranga ir metodai gali skirtis priklausomai nuo skirtingų trasų, tačiau pagalba numatyta 1-ame ir 2-ame etapuose turi būti atliekama:

9.2.1 Pirminė pagalba: kaip įmanoma skubiau po autoįvykio pradžios bent vienas specialistas apmokytas dirbti su nešiojamais gesintuvais, turi pasiekti trasos atkarpoje įvykusios avarijos vietą ir tam pritaikytomis priemonėmis užgesinti ugnį automobilio salone. Pirminės pagalbos tikslas – sudaryti visas sąlygas išgelbėti vairuotoją.

9.2.2 Antrinė pagalba: per kiek įmanoma mažesnę laiko tarpą nuo įvykio pradžios į avarijos vietą turi atvykti mobili transporto priemonė su įranga, skirta visiškai užgesinti gaisrą ar, įvykus sunkiai avarijai, išlaisvinti žmones iš sudaužyto automobilio. Žiedinių lenktynių čempionatuose privaloma priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (PGT).

9.2.3 Įranga trasos teisėjų postuose

Uždarų trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose privalo būti ne mažiau kaip du nešiojami gesintuvai po 4-6 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

Be to šalia starto gali būti greitaeigės transporto priemonės su gelbėjimo įranga ir nemažiau kaip dviem kvalifikuotais atlikti gelbėjimo darbus asmenimis, pasirengusios bet kuriuo metu išvykti į avarijos vietą trasoje.

9.2.4 Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

1. Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas

nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje. **Kiekviename dalyvių parko box'e privalo būti min. po vieną gesintuvą (minimumas 4kg gesinimo masės)- rūpinasi dalyviai.**

2. kuro užpylimo zona, įrengta pagal [SVO reglamento priedo nr. 11](#) reikalavimus
3. organizatorius privalo įrengti rūkymo zoną, kuri turi būti atitverta STOP juosta (minimalus zonos dydis, 300x300cm), pastatyta šiūkšlių dėžė nuorūkoms, rūkymo zona negali būti arčiau nei 30m. nuo kuro užpylimo zonos ir toliau nei 10m nuo dalyvių parko automobilių;

REIKALAVIMAI AUTOMOBILIŲ RALIO, RALIO SPINTO TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

1. Ralio trasa.

1.1. Ralio greičio ruožai. Vidutinis greitis greičio ruože negali viršyti 130 km/h.

Greičio ruožų trasos danga gali būti asfaltas arba žvyras, tačiau GR startas rekomenduojamas ant asfaltinės dangos. Likus 1 val. iki varžybų GR uždaromas ir saugojamas nuo bet kokio eismo pagal patvirtintą varžybų saugos planą. Žiemos ralio metu trasa nuo finišo pusės uždaroma likus 2 val. iki pirmo sportinio automobilio starto. ~~Trasos turi būti parinktos taip, kad GR 10 km gali būti ne daugiau, kaip 1 dirbtinis stabdymas.~~ Ralio metu vienas GR, ar jo dalis, negali būti naudojama daugiau, kaip 2 kartus.

1.2. Susipažinimas su trasa.

Susipažinimo su trasa metu pagrindinėse sankryžose, pažymėtose kelio knygoje, privalo būti nukreipiančios rodyklės (50 m atstumu iki posūkio – geltona ir pačiame posūkyje – raudona). Šios rodyklės varžybų metu privalo likti tose pačiose vietose ir atitikti važiavimo kryptį. Visos greičio mažinimo zonos (retarderiai [Pav. Nr.8](#)) susipažinimo ir varžybų metu turi būti sustatytos identiška. Susipažinimo metu turi būti aiškiai ir tiksliai pažymėti visų greičio ruožų startai, finišai ir visi radijo ryšio postai. Susipažinimo su trasa metu gali būti vykdomas automobilių sekimas tam tikromis priemonėmis. Jis gali būti vykdomas varžybų metu ralio štabe. Kiekvienas organizatorius privalo saugumo plane aprašyti šią automobilių sekimo procedūrą, taip pat privalo nurodyti veiksmus, kurių reikia imtis dingus lenktynių dalyviui.

2. Serviso parkai ir kuro pylimo zonos.

2.1. **Serviso parkas** turi būti aptvertas ir saugomas apsaugos pareigūnų. Organizatoriaus sprendimu žiūrovai gali būti įleidžiami į serviso parkus, tačiau apsaugos pareigūnai turi užtikrinti, kad jie nepatektų į pavojingų darbų zonas. Serviso parkuose turi būti:

- radijo ryšys ar kita susisiekimo įranga, kad būtų galima palaikyti kontaktą su ralio štabu;
- pakankamas kiekis nešiojamų gesintuvų, kurių talpa ne mažiau kaip 4 kg, o jie išdėstyti ne didesniu kaip 50 m atstumu vienas nuo kito ir pažymėti 70 cm skersmens ženklais „F“ (Saugos plano priedas 1.15) Šie ženklai turi būti iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje;
- ne mažiau kaip dvi sorbento talpos po 25 kg ir talpos pavojingų atliekų surinkimui, kurių pastatymo vietos turi būti pažymėtos saugos plane, kelio ir serviso knygoje;
- greitosios medicininės pagalbos automobilis, skirtas evakuacijai. Jei jo nėra, privalo būti bent vienas paramedikas, galintis suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam. Dėl GMP automobilio būtinumo sprendžia varžybų vyr. gydytojas.

3. Žiūrovų saugumas.

3.1. **Žiūrovų zonos** - privaloma, kad žiūrovai stebėtų varžybas iš anksto numatytose, saugiai atitvertose ir saugos plane pažymėtose žiūrovų zonose. Šios zonos, jų koordinatės ir privažiavimai prie jų turi būti skelbiami visose informacinėse priemonėse prieš varžybas. Šiose žiūrovų zonose

privalo būti pakankamas apsaugos pareigūnų skaičius, kuris derinamas su SVOK, tvirtinant ralio saugos planą. Pareigūnai, dėvintys [skiriamąją aprangą](#), privalo turėti ryšį su GR saugumo viršininku, kad galėtų informuoti apie situaciją, susidarius pavojingoms aplinkybėms. GR saugumo viršininkas turi atsižvelgti į šią informaciją, bei informaciją gautą iš „nulinių“ ekipažų ir informuoti trasos saugumo viršininką. Esant išties pavojingoms sąlygoms, greičio ruožas privalo būti nutrauktas. Žiūrovų zona aptveriamą žalia arba geltona juosta (ne raudona). Žiūrovų zonos pabaigą turi žymėti [„Eiti draudžiama“ ženklai](#).

3.2. Informacija žiūrovams. Informaciniuose leidiniuose, skirtuose žiūrovams privalo būti pateikta informacija apie elgesio taisykles stebint automobilių sporto varžybas ir žiūrovų atsakomybę. Žiūrovų elgesio taisyklėse privalo būti nurodyta:

- Automobilių sportas pavojingas gyvybei;
- Žiūrovai privalo griežtai laikytis policijos, saugos darbuotojų, teisėjų ir kitų oficialių asmenų nurodymų;
- Visada stovėkite tik saugiu atstumu nuo trasos. Atminkite – automobilis gali „išskristi „iš trasos akimirksniu ir netikėtai;
- Numatykite vietą, į kurią galima būtų greitai ir saugiai pasitraukti, net jeigu Jūs ir manote, kad stovite saugiu atstumu nuo trasos;
- Nestovėkite nosisukę nuo trasos, kuria važiuoja sportiniai automobiliai;
- Niekada nestovėkite išorinėje trasos dalyje arba už tramplino. Būti posūkio „viduje“ taip pat nesaugu, ypač pavojingi pirmi 50-70 metrų iškart po posūkio ir po tramplino abejose kelio pusėse;
- Nestovėkite žemiau kelio lygio;
- Nevaikščiokite trasa. Ekipažai startuoja vienos arba dviejų minučių intervalu, todėl dėl dulkių kamuolių galite nepastebėti už pravažiavusio automobilio dar vieno atskubančio ekipažo. Lenkimas greičio ruožuose ne toks, kaip gali atrodyti;
- Žiūrovai ir gyventojai, varžybų metu jokių būdu nepalikite vaikų be priežiūros, nes kitaip galite visą gyvenimą kaltinti save;
- Žiūrovai ir gyventojai – varžybų metu prižiūrėkite naminius gyvūnus;
- Jeigu varžybų metu nėra numatyta suderintų žiūrovų zonų, stebėti varžybas ir parkuoti automobilius galima tik gavus žemės savininko sutikimą;
- Netrypkite gyventojų pasėlių, jokių būdu nestatykite automobilių pasėlių plotuose;
- Jokių būdu nestatykite automobilių prie gyventojų namų ar jų kiemuose;
- Greičio ruožus saugančių asmenų dėmesiui – saugodamas kitus, neužmirškite savisaugos;
- Kiekvienas asmuo, savavališkai patekęs už apsauginės juostos ar stovintis pavojinguose trasos vietose, nevykdantis organizatoriaus nurodymų, pats atsako už savo saugumą, sveikatą ir gyvybę.
- Pasibaigus rungčiai trasa atidaroma, kai pravažiuoja saugos automobilis su žalia arba šachmatine vėliava ir žalios spalvos žybciojančiais švyturėliais.
- Informacijoje žiūrovams taip pat privalo būti pateikta pavojingų ruožų iliustracija ([pav.Nr.5.](#)) bei „Pavojinga zona“ paveikslėlis, bei jo išaiškinimas ([pav. Nr.7](#))

- Vadovaujantis Kūno kultūros ir sporto įstatymo VI skyriaus 42 str. nuostatomis, sporto varžybų ir renginių organizatoriai atsako už sportininkų, sporto specialistų, sporto mėgėjų ir žiūrovų saugumą sporto varžybų ar renginių metu. Per renginį ar varžybas sporto mėgėjams ir žiūrovams turi būti sudaryta galimybė susipažinti su varžybų saugumo reikalavimais. Jeigu sporto mėgėjai, žiūrovai nesilaiko nustatytų varžybų saugumo reikalavimų ir viešosios tvarkos taisyklių, organizatorius už žiūrovo patirtą ir (ar) kitiems sukeltą žalą neatsako. Per renginį ar varžybas sporto varžybų ir renginių organizatoriams gali talkinti savanoriai.

3.3. Būtinios priemonės saugumo užtikrinimui.

Varžybų saugos plane yra numatomos sąlygos ir priemonės, reikalingos užtikrinti optimalų žiūrovų, dalyvių ir trasoje dirbančio personalo saugumą.

Viena iš pagrindinių sąlygų, kurią būtina įvykdyti organizuojant saugą autoralio varžybose, yra pakankamo kiekio kvalifikuoto personalo parinkimas. Šis personalas, esant reikalui, turi sugebėti savarankiškai imtis prevencinių saugumą užtikrinančių priemonių. Likus ne mažiau kaip vienai valandai iki pirmo automobilio starto, policijos pareigūnai, trasos apsaugai paskirti asmenys, trasos ir saugumo teisėjai uždraudžia bet kokią eismą greičio ruože.

Varžybų metu turi būti naudojamos patikimos, atestuotos ir daugiakanalės ryšio priemonės. Vienam GR privalo būti 2 nepriklausomi ryšio kanalai: vienas saugos darbuotojams, kitas teisėjams.

Organizatorius atsako už pilną ir savalaikį informacijos pateikimą visiems gyventojų sluoksniams. Informacijos pateikimo būdai ir kanalai pasirenkami taip, kad ši informacija kuo greičiau pasiektų adresatus. Jei greičio ruožų trasos eina per gyvenvietes, būtina informuoti vietos gyventojus, mokyklas ir kt. apie vykstančių varžybų datą, laiką ir trukmę bei padidinto pavojaus faktorius. Organizatorius privalo numatyti, kad žiūrovai būtų nukreipiami į lengvai kontroliuojamas vietas, kurios turi būti paženklintos atitinkamais ženklais, aptvertos plastikinėmis juostomis ir prižiūrimos saugos pareigūnų. Žiūrovų judėjimas turi būti numatytas taip, kad jie kuo mažiau naudotųsi varžybų trasa.

Varžybų vadovo, trasos saugumo viršininko ir kitų asmenų, tiesiogiai atsakingų už varžybų saugumą, funkcijos ir veiksmai yra nurodyti jų pareiginėse instrukcijose ir saugos plano prieduose.

Prieš pradėdant vykdyti greičio ruožą, trasą pravažiuoja šie saugą užtikrinantys automobiliai:

Ne vėliau, kaip 120 min. - GR saugumo viršininkas, išstatydamas apsaugos darbuotojus pagal saugos planą; GR saugumo viršininkas privalo įvertinti realią situaciją trasoje ir, jei reikia, papildomai išstatyti apsaugos darbuotojų ar papildomai užtvirti trasą, nei numatyta Saugos plane.

85 min. – trasos tvėrėjų ekipažas. Jų tikslas galutinai užtvirti trasą įvertinant žiūrovų kiekį ir jų saugumą trasoje;

60 min. - SAF C – pirmasis saugos automobilis, uždarantis trasą pašaliniam eismui (min du saugos teisėjai iš SVOK patvirtinto teisėjų sąrašo);

50-45 min. – SAF B – antrasis saugos automobilis (du saugos teisėjai: LASF saugos delegatas ir teisėjas, kurie yra skiriami SVOK);

40-35 min. - Oficialūs asmenys ir stebėtojai;

30-25 min. - SAF A – trečiasis saugos automobilis (trasos saugumo viršininkas (ar jo pavaduotojas) ir teisėjas iš SVOK patvirtinto teisėjų sąrašo)

20-12 min. – pirmasis „nulinis“ automobilis;

12-7 min. – kiti „nuliniai“ automobilis 2-3 minučių intervalu;

5 min. – paskutinis „nulinis“ automobilis. Jei GR ilgis didesnis, nei 15 km, varžybų vadovo sprendimu, paskutinis „nulinis“ ekipažas gali būti išleistas ne anksčiau, kaip 8 min iki pirmo sportinio ekipažo starto.

PASTABA: tai yra preliminarius SAF ir nulinių ekipažų grafikas su minimaliu saugą užtikrinančių automobilių kiekiu. Žiemos ralio ir naktinių greičio ruožų atvejais SAF C ir SAF B automobiliai į trasą turi išvažiuoti 10-15 min anksčiau.

Kiekvienoms varžyboms turi būti sudaromas atskiras konkretus grafikas, įvertinant ralio formatą, trasos konfigūraciją ir sudėtingumą, greičio ruožų ilgį, pasikartojančius greičio ruožus, varžybų dalyvių skaičių ir kitus galimus veiksnius.

4. Saugos (SAF) ir „nulinių“ automobilių įranga ir funkcijos.

4.1. Saugos automobiliai (SAF), važiuojantys prieš sportinį „kanalą“ privalo būti ne mažiau kaip trys. Jie turi būti aprūpinti geltonais švyturėliais (švyturėliai turi atitikti [UNECE 65 standartą](#)), garsine įranga bei radijo ryšiu su visais greičio ruožų teisėjų postais, varžybų vadovu, trasos saugumo viršininku, vyr. gydytoju ir ralio štabu. Garsinė sirena privalo būti kintamo tono, privalo turėti mikrofoną, skleidžiamo garso stiprumas ne mažesnis, nei 104dB matuojant 7 metrų atstumu nuo automobilio.

4.1.1. Saugos automobilio „SAF C“ pagrindiniai uždaviniai:

- Atvykus į GR startą patikrinti ar įvykdytos visos saugos plane numatytos priemonės.
- Išklausti GR saugumo viršininko informaciją apie GR paruošimą varžyboms ir pavojingiausias vietas trasoje, į kurias reikia atkreipti dėmesį.
- Važiuojant trasa įsitikinti, ar įvykdyti saugos plano reikalavimai, nukreipti žiūrovus į jiems skirtas ir saugias vietas, informuoti juos, kad nuo šio momento draudžiamas bet koks judėjimas greičio ruože.
- Esant reikalui, sustoti ir atlikti papildomus darbus, būtinus saugumo užtikrinimui, informuoti sekančius saugos automobilius apie situaciją trasoje ir vietas, reikalaujančias ypatingo dėmesio.

4.1.2. Saugos automobilio „SAF B“ pagrindiniai uždaviniai:

- Išklausti informaciją, gautą iš GR saugumo viršininko ir „SAF C“ saugos automobilio, įvertinti situaciją ir numatyti priemones ir veiksmus GR saugumo užtikrinimui.
- Važiuojant trasą dar kartą įsitikinti saugos plane numatytų priemonių įgyvendinimu, patikrinti gautą informaciją apie pavojingas vietas ir, esant galimybei, imtis veiksmų saugumui užtikrinti.
- Dar kartą atkreipti dėmesį į žiūrovų susibūrimo vietas, informuoti juos apie greitai prasidėsiančias varžybas.
- Pateikti trumpą ataskaitą trasos saugumo viršininkui ar jo pavaduotojui apie situaciją greičio ruože.

4.1.3. Saugos automobilio „SAF A“ pagrindiniai uždaviniai:

- Galutinai įsitikinti saugumo užtikrinimu greičio ruože ir pateikti išsamią informaciją varžybų vadovui. Po šio automobilio pravažiavimo priimamas sprendimas dėl GR vykdymo.

4.2 „Nuliniai“ automobiliai privalo būti ne mažiau kaip trys. Už jų parinkimą atsakingas varžybų vadovas. Jie turi būti aprūpinti geltonais švyturėliais (atitinkantys [UNECE 65 standartą](#)) ir garsine sirena, kuri įjungžiama važiuojant nuo GR starto iki finišo. Garsinė sirena privalo būti kintamo tono, privalo turėti mikrofoną, sklaidžiamo garso stiprumas ne mažesnis, nei 104 dB matuojant 7 metrų atstumu nuo automobilio. „Nulinių“ automobilių pirmieji ir antrieji vairuotojai privalo turėti LASF išduotas licencijas, didelę ralio varžybų patirtį, turi gebėti važiuoti padidintu, tačiau visiškai saugiu greičiu ir pateikti trasos arba GR saugumo viršininkui visą informaciją ir komentarus, susijusius su sąlygomis trasoje. „Nuliniai“ automobiliai taip pat turi patikrinti laiko matavimo įrangą ir teisėjų susipažinimą su laiko kortų procedūromis.

Išimtiniais atvejais, tik atskiru Varžybų vadovo sprendimu, „Nuliniais“ automobiliais gali būti iš varžybų pasitraukę arba pašalinti ekipažai, tačiau jiems turi būti suteiktas ir užklijuotas ant automobilio numeris to ekipažo, vietoje kurio jis važiuoja. „Nulinių“ automobilių ekipažai prieš varžybas pasirašytinai instruktuojami varžybų vadovo ir (ar) trasos ir saugumo viršininko.

4.2.1 „Nulinių“ automobilių ekipažo pareigybinė instrukcija:

Galutinai užtikrinti, kad GR trasa yra laisva pagrindinio „sportinio kanalo“ važiavimui. Šių automobilių ekipažai, važiuodami GR trasa padidintu, bet visiškai saugiu greičiu, nepervertinant savo galimybių, žiūri į ją kaip varžybų dalyviai ir finišavę praneša apie esamą padėtį trasoje STOP'o teisėjams, o, esant labai pavojingoms situacijoms, turimomis ryšio priemonėmis skubiai informuoja GR saugumo viršininką. „Nulinio“ ekipažo antrasis vairuotojas privalo turėti įjungtą mobilų telefoną ir bet kuriuo metu atsilipti į oficialių asmenų skambučius. Dėl techninių ar kitokių priežasčių nespėjant pravažiuoti GR savo grafiku būtina artimiausioje įmanomoje vietoje pasitraukti iš trasos, susisiekti su varžybų vadovu ar trasos ir saugos viršininku ir toliau tęsti važiavimą pagal jų nurodymus.

„Nulinio“ automobilio ekipažo pasitraukimas iš varžybų negali būti avarijos pasekmė!

„Nulinis“ ekipažas pasirašytinai instruktuoja trasos saugumo viršininkas ar jo pavaduotojas.

4.3 Trasą atidarantys automobiliai („Šluota“). Jų turi būti vienas arba du, priklausomai nuo trasos konfigūracijos ir sudėtingumo. Šis skaičius derinamas su SVOK, tvirtinant saugos planą. Šie automobiliai turi būti aprūpinti žaliais švyturėliais arba/ir žalia vėliava ir, esant galimybei, radijo ryšiu bei garsine įranga. Jie turi pravažiuoti kiekvieną greičio ruožą iškart po paskutinio dalyvio. Jų užduotis informuoti GR saugumo viršininką apie situaciją trasoje ir surinkti laiko korteles iš pasitraukusių iš varžybų dalyvių. Jokiu būdu negalima lenkti trasoje esančio dalyvio, kol iš jo nepaimta laiko kortelė. Medicininė tarnyba starte privalo būti tol, kol „Šluotos“ automobilis perduos informaciją, pasiekęs greičio ruožo finišą arba artimiausią radijo ryšio postą, kuriame yra papildoma med. tarnyba.

4.4 Identifikacija. Visi saugos automobiliai privalo būti pažymėti 36x50cm dydžio juostomis ant variklio dangčio ir abiejų priekinių durų su atitinkamais užrašais:

- Saugos a/m - SAF C; SAF B; SAF A
- „Nulinis“ a/m - 01, 02 , 03 ir t.t
- „Šluota“ a/m FINISH arba languota finišo vėliava

5. Teisėjų postai.

5.1. Bendrosios nuostatos. Visi GR trasoje esantys postai privalo turėti radijo ryšį su kitais greičio ruožo postais, o startas- su trasos saugumo viršininku, varžybų vadovu ir vyr. gydytoju. Bet

kuriame poste negali būti mažiau kaip du teisėjai, dėvintys nustatytą identifikacinę aprangą. Vienas iš teisėjų skiriamas vyresniuoju.

5.2. Saugumo priemonių ir tarnybų išdėstymas.

Laiko kontrolė (LK):

- Vienas gesintuvas, ne mažiau 4kg talpos;

Starto poste:

- Vienas gesintuvas, ne mažiau 4kg talpos;
- Radijo ryšio įranga;
- Ne mažiau kaip vienas GMP automobilis, skirtas intervencijai – evakuacijai;
- 1 PGT automobilis su gelbėjimo įranga.

Šie automobiliai turi būti pastatyti už starto posto, gerai matomoje vietoje, ne didesniu kaip 100 metrų atstumu nuo starto ir kad turėtų laisvą išvažiavimą. Starto vieta turi būti pakeista, jei to reikia, kad būtų galima teisingai pastatyti šiuos automobilius.

Tarpiniuose radijo ryšio ir kontrolės postuose (KP):

- Du teisėjai, iš kurių vienas iš SVOK patvirtinto sąrašo;
- Radijo ryšio įranga;
- Du gesintuvai, ne mažiau 4 kg talpos;
- GMP automobilis, skirtas intervencijai/ evakuacijai, jei atstumas nuo artimiausios GMP tarnybos viršija 15 km.
- Raudona vėliava

Finišo – STOP postuose:

- Radijo ryšio įranga;
- Du gesintuvai, ne mažiau 4 kg talpos.

6. Intervenciniai ir evakuaciniai maršrutai.

6.1. Visos gelbėjimo operacijos, reikalaujančios medicinos ir gelbėjimo tarnybų išsiuntimo yra inicijuojamos greičio ruožo saugumo viršininko, informavus Varžybų vadovą ir vyr. gydytoją.

6.2. Visi intervenciniai ir evakuaciniai keliai turi būti suplanuoti kiekviename greičio ruože ir aiškiai pavaizduoti saugos plane (žemėlapiai arba schema).

6.3. Nesvarbu ar evakuacija vykdoma žeme ar oru, sužeistieji, reikalaujantys intensyvios priežiūros, į ligoninę turi būti lydimi gairinti patyrusio gydytojo. Netoli trasos esančios ligoninės turi būti informuotos ir būti pasirengusios priimti nukentėjusiuosius.

6.4. Atvykimo laikas į incidento vietą neturi viršyti 10 min., o evakuacijos laikas iki ligoninės neturi viršyti 60 min.

7. Trasos priežiūra ir signalizavimas.

7.1 Keliuose, kuriais vykdomos varžybos, ne mažiau kaip 1 val. iki pirmo automobilio starto privalo būti uždarytas eismas:

- Juos kertantys pagrindiniai ir šalutiniai keliai, ir visi kiti keliai, kuriuose galima tikėtis eismo, turi būti užtvirti „STOP“ juosta ir prižiūrimi policininko arba saugos pareigūno.
- Trumpi, neišvažiuojami į pagrindinius kelius, keliukai (pvz. į kiemą, fermą, mišką) turi būti užtvirti „STOP“ juosta su įspėjamoju ženklu apie vykstančias varžybas ir įvažiavimo pavojų (Pav. Nr.7)

7.2 „Nuliniai“ automobiliai privalo patikrinti ir nedelsiant informuoti GR saugumo viršininką, o šis – trasos saugumo viršininką apie esamus trūkumus, kad jie būtų ištaisyti iki greičio ruožo pradžios.

7.3 Tarpiniai teisėjų ir saugos pareigūnų postai turi būti išdėstyti taip, kad:

- Būtų galima neprileisti žiūrovų prie pavojingų zonų pasinaudojant užtvaramis, juostomis, švilpukais ar garsiakalbiais.
- Būtų galima kaip įmanoma greičiau įspėti dalyvius apie greičio ruožo trasoje esančias kliūtis.

7.4 Jei reikalingas raudonos vėliavos naudojimas:

- Raudona vėliava turi būti kiekviename greičio ruožo radijo ryšio poste, kurie išdėstomi 5 – 10 km intervalu, ir pažymėti ženklu „Juodas žaibas mėlyname apskritimo fone.“ Jei šiame poste yra papildoma medicininė tarnyba, šalia statomas ženklas „Raudonas kryžius šviesiai mėlyname apskritimo fone“. Ženklų skersmuo ne mažiau 70 cm. Raudoną vėliavą gali parodyti tik radijo ryšio posto teisėjas apsirengęs ryškiai geltoną liemenę su radijo ryšio ženklu.
- Įvykus incidentui ar susidarius pavojingoms aplinkybėms trasoje gali būti rodoma raudona vėliava. Raudona vėliava ekipažams rodoma tik GR saugumo viršininko nurodymu, informavus varžybų vadovą, ir tik tarpiniuose radijo ryšio postuose. Vėliavą rodyti gali tik teisėjas, dėvintis skiriamąją aprangą, ryškiai geltoną liemenę su radijo ryšio ženklu. Vėliavos panaudojimo laiką fiksuoja varžybų vadovas ir apie tai informuoja Sporto Komisarų kolegiją.
- Pravažiuodamas rodomą raudoną vėliavą, vairuotojas turi nedelsiant sumažinti greitį, išlaikyti šį sumažintą greitį iki greičio ruožo pabaigos ir laikytis sutiktų pareigūnų ar saugos automobilių teisėjų nurodymų. Vėliavos turi būti rodomos visuose radijo ryšio postuose, esančiuose iki incidento vietos.
- Jokios kitos spalvos vėliava, išskyrus raudoną, negali būti naudojama greičio ruožuose.
- Ralio automobiliuose naudojama GPS sekimo įranga turi būti įrengta taip, kad jei tame GR yra rodoma raudona vėliava, visi dalyviai važiuojantys tame GR gautų pranešimą apie raudoną vėliavą garsiniu signalu bei geltona ar raudona mirksinčia LED lempute. LED lempuotė turi būti sumontuota taip, kad būtų aiškiai matoma tiek vairuotojui, tiek antram vairuotojui.

8. Dalyvių saugumas.

Visi dalyvių automobiliai turi būti aprūpinti raudonu šviesą atspindinčiu trikampiu, kurį, sustojus automobiliui greičio ruože, ekipažo narys turi pastatyti gerai matomoje vietoje, mažiausiai 50 metrų atstumu iki automobilio, kad kiti vairuotojai būtų perspėti. Šis trikampis turi būti pastatytas, net jei sustojęs automobilis nėra ant kelio.

Kelio knygoje privalo būti puslapis, kuriame aprašyta ekipažo veiksmų procedūra, įvykus nelaimingam atsitikimui. Procedūra, kai dalyviams, patekusiems į avariją, rekomenduojama rodyti

„SOS“ (pagalbos) arba „OK“ (viskas gerai) ženklus, yra aprašyta 2014 m. Lietuvos automobilių ralio taisyklių 40.2. p.

Ekipažai pasitraukę iš ralio, nedelsiant turi informuoti ralio štabą apie pasitraukimą ir jo priežastis bei aplinkybes. Siekiant padidinti dalyvių saugumo užtikrinimą, operatyvų pavojaus pranešimų gavimą bei varžybas reglamentuojančių taisyklių laikymosi, susipažinimo su trasa ir varžybų metu privalo būti naudojama palydovinės komunikacijos GPS saugos ir kontrolės įranga. Įranga privalo turėti nepriklausomą maitinimo šaltinį. Sistema privalo užtikrinti nepertraukiamą veikimą blogomis GPRS ryšio sąlygomis, žiūrovų koncentracijos vietose, pasienyje ir t.t, bei automobilių koordinacijų ir kitų duomenų perdavimą ne rečiau nei kas 15 sekundžių arba kas 200 m. Įranga privalo būti aprūpinta SOS/OK mygtukais ir jutikliais, kurie informuoja Varžybų kontrolės centrą, jeigu automobilis sustojo greičio ruože ir ekipažas operatyviai perduoda SOS/OK informaciją.

Sportininkų saugumui užtikrinti ir gelbėjimo darbams pagreitinti, rekomenduojama naudoti nuimamą vairą.

9. Medicinos pagalba.

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą, tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius, sudėtis ir būtinos įrangos komplektacija nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete, tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip:

- automobilių ralio, ralio sprinto varžybose: 1 brigada, kiekvieno greičio ruožo starte, jei atstumas nuo GR starto iki bet kurio taško neviršija 15 km. Priešingu atveju reikalinga (-os) papildoma (-os) medikų brigada (-os), kuri(-ios) statoma(-os) tarpiniuose ryšio postuose. Be to, yra privaloma bent viena papildoma Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada, dirbanti tik pagal varžybų vyr. gydytojo nurodymus.

9.1 Vyriausiasis varžybų gydytojas: jo kandidatūra privalo būti suderinta su LASF SVOK. Jo pavardė ir kontaktai privalo būti nurodyti varžybų papildomuose nuostatuose. Varžybų vyr. gydytojas ruošia medicininės pagalbos planą, derindamas su Varžybų Vadovu ir veikia pagal trasos saugumo viršininko įgaliojimus.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.

Išskyrus ypatingas aplinkybes, lenktynių ir prieš jas vykstančių treniruočių metu, uždaroje trasoje vyriausiasis gydytojas turi būti lenktynių štabe. Ralio trasoje vyr. gydytojo darbo planas nurodomas saugos plane. Vyr. gydytoją laikinai gali pavaduoti padėjėjas, kurio kandidatūra turi būti suderinta su SVOK, o pavardė ir kontaktai įtraukti į Papildomus varžybų nuostatus. Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Jis paskirsto užduotis visoms medicinos pagalbos brigadoms, išstato jas GR starto vietose ir tarpiniuose ryšio postuose. Ilguose greičio ruožuose (daugiau kaip 15 km.), neskaitant starto, šios brigados yra išdėstomos radijo ryšio postuose kas 5 –10 km. Šie postai privalo būti pažymėti atitinkamais ženklais trasoje ir kelio knygoje. Vyr. gydytojas koordinuoja visų medicinos brigadų veiksmus viso ralio metu. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir išpėti jas dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą evakuoti nukentėjusį asmenį.

Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai,

kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas vadovaudamasis saugos plano priedu Nr.8.23. privalo skubiai iškviešti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir skubiai vykti į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys)

ir pateikti informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Ralio metu privalo būti bent viena Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada

su mobiliu telefoniniu ryšiu, kurio pareiga – atvykti į nelaimingo atsitikimo vietą bet kuriame greičio ruože. Ši brigada yra tiesiogiai pavaldi varžybų vyr. gydytojui, kuris ir koordinuoja brigados budėjimo vietą, judėjimo grafiką ir kitus veiksmus.

Jokių lenktynių GR po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

9.2. Pranešimas apie nelaimingą atsitikimą.

Kelio knygoje privaloma informacija, kaip turi elgtis ekipažai, įvykus nelaimingam atsitikimui:

Pirmas ekipažas, atvykęs į avarijos vietą turi sustoti ir informuoti sekantį atvažiavusį ekipažą apie visas avarijos detales.

Sekantis ekipažas turi visą gautą informaciją pranešti artimiausiam teisėjų postui arba finišo kontrolės postui:

- nukentėjusio ekipažo startinį numerį;
- ar yra ir kiek nukentėjo ekipažo narių bei žiūrovų;
- ar yra ir kiek ekipažo narių užspaustų automobilyje ir ar žiūrovai papuolę po automobiliu;
- avarijos vietą, t.y. vieta kelio knygoje ar kilometrinis prisirišimas;
- bet kokia kita svarbi informacija, pav. gaisras, vanduo ir pan.

9.3. Nelaimingų atsitikimų tyrimas.

Nelaimingų atsitikimų tyrimui prieš kiekvienas varžybas turi būti sudaroma komisija, kurios sudėtis įtraukiama į saugos planą. Apie nelaimingus atsitikimus, kuriuose žmonės žūva ar patiria rimtų sužeidimų, turi būti pranešta Lietuvos Automobilių Sporto Federacijai.

REIKALAVIMAI DRAGO IR MAKSIMALAUS GREIČIO LENKTYNIŲ TRASOMS SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

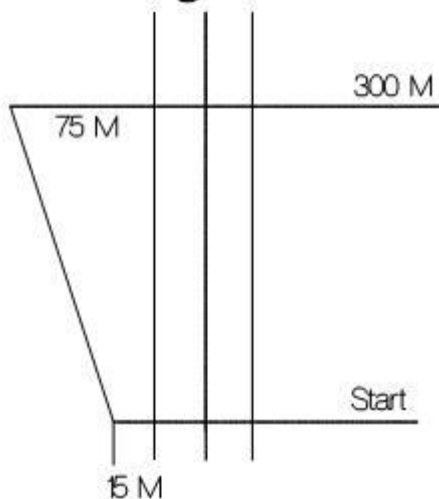
1. Bendrosios nuostatos.

- 1.1. Drag trasa laikomas tiesus kelio ruožas. Įsibėgėjimo ruožas (nuo starto iki finišo linijos) gali būti 1/8 mylios (201,168 m) ilgio arba 1/4 mylios (402,366 m). Trasos nuolydis neturi viršyti 1% išilgai trasos ir 2% skersai trasos (arba nuo trasos vidurio į trasos kraštus).
- 1.2. Greičio rekordo siekimo trasa laikomas tiesus kelio ruožas. Įsibėgėjimo ruožas gali būti 1/2 mylios (804,672 m), 1 kilometro (1000 m) arba 1 mylios (1609,344 m) ilgio. Trasos nuolydis neturi viršyti 1% išilgai trasos ir 2% skersai trasos (arba nuo trasos vidurio į trasos kraštus).
- 1.3. Trasos (dalies kuria varžosi du automobiliai) plotis negali būti mažesnis nei 14 m, vienos važiavimo juostos plotis negali būti mažesnis nei 7 m. Rekomenduojamas trasos plotis ne mažiau kaip 18m (2 juostos po 9 m) ir ne daugiau kaip 24 m (2 juostos po 12 m). Jei trasos plotis didesnis negu 24m, tai rekomenduojama sumažinti trasos plotį, tinkamai ją ženklinant linijomis, pilonais, vėliavėlėmis ir pan.
- 1.4. Trasos danga turi būti asfaltas, betonas, ar kita tinkama kieta danga. Danga privalo būti švari, be žemių, žvyro, akmenų ar kitų medžiagų sąkaupų ant trasos paviršiaus. Jei trasos danga yra betoninės plokštės, tai plokštės turi būti sujungtos be didelių aukčio skirtumų. Iš plokščių tarpų privaloma pašalinti medžiagas, kurios gali patekti ant trasos dangos (žolės, krūmai, akmenys ir pan.).
- 1.5. Visų trasų ribos turi būti aiškiai pažymėtos dažytomis baltomis linijomis, pilonais arba vėliavėlėmis.
- 1.6. Prieš starto liniją privalo būti ne mažesnė nei 10m priešstartinė zona.
- 1.7. Stabdymo ruožas turi būti pakankamas sustoti greičiausiams varžybose dalyvaujanties automobiliams. Stabdymo zona susideda iš:
 - Pirminė lėtėjimo-stabdymo zona turi būti tos pačios arba panašios dangos ir pločio kaip lenktynių trasa. Minimali pirminė stabdymo zona 1/8 mylios trasai yra 400 m, 1/4 mylios trasai -600 m, maksimalaus greičio siekimo trasoms – 800 m. Jei pirminė stabdymo zona baigiasi nejudama kliūtimi (pastatas, medžiai ir pan.) tai ji turi būti min. 200 m ilgesnė. Pirminės lėtėjimo- stabdymo zonos išilginis nuolydis gali būti iki 10%
 - Antrinė avarinio stabdymo zona gali būti tos pačios dangos kaip trasa, kita lygi danga be kliučių (žolė, žvyras ir pan.) ar dirbtinė stabdymo zona (žvyro duobė, surištų padangu gaudyklė ir pan.).
- 1.8. Dalyviams turi būti užtikrintas min. 3 m pločio grįžimo kelias, vedantis nuo stabdymo zonos iki dalyvių parko arba priešstartinės zonos.
- 1.9. Jei grįžimo kelias yra nėra atskirtas nuo trasos apsauginiais barjeriais arba nutolęs nuo trasos mažesniu atstumu, nei nurodyta 2.2 punkte, tai draudžiama vykdyti važiavimus, kol negrįžo abu dalyviai ir pagalbinis transportas (pvz. pagalbos automobilis).
- 1.10. Jei automobilis nėra pritaikytas po važiavimo grįžti į dalyvių parką ar priešstartinę zoną savo eiga, rekomenduojama organizatoriui skirti tempimo automobilį (tai gali būti arba pagalbos automobilis arba pačios komandos transporto priemonė: automobilis, keturratis, golfo automobilis ir pan.).

2. Žiūrovų ir dalyvių sauga.

- 2.1. Trasose kuriose nėra įrengti apsauginiai barjerai, žiūrovai privalo būti atitverti nuo priešstartinės zonos pradžios iki žiūrovų lankomos teritorijos galo.
- 2.2. Žiūrovų zona negali būti arčiau nei 15 m nuo trasos krašto ties starto linija ir turi tolti nuo trasos krašto 20 m į šoną per kiekvienus 100 m trasos ilgio (schema Nr.1). T.y 200 m trasai atitvarai turi būti nutolę 55 m nuo trasos krašto, ties finišo linija, o 400 m trasai - atitvarai turi būti nutolę 95 m nuo trasos krašto, ties finišo linija.

- 2.3. Pirmus 50 m nuo priešstartinės zonos pradžios pagal įsibėgėjimo ruožą rekomenduojama aukšta metalinė tvora. Toliau gali būti naudojama STOP juosta arba įspėjamosios lentelės ([pav. Nr.7](#)) išdėstytos lygiagrečiai visam Drag trasos ilgiui, iš abiejų trasos pusių, įskaitant ir stabdymo zoną, ne didesniais, kaip 25 m intervalais ir ne arčiau kaip 50 m iki važiuojamosios dalies krašto.
- 2.4. Trasos saugumo priemonės varžybų metu yra skirtos žiūrovų, vairuotojų ir varžybų pareigūnų bei aptarnaujančio personalo apsaugai. Nustatant saugumo priemones, reikia atsižvelgti į trasos ypatumus (trasos konfigūraciją ir išplanavimą, šalia trasos esančius plotus, pastatus bei konstrukcijas) bei į tai, kokį maksimalų greitį toje trasoje galima pasiekti.
- 2.5. Žiūrovus ir trasą privalo skirti dvi apsaugos zonos.
 - Pirmoji apsaugos zona turi neleisti automobiliui pasiekti antrosios žiūrovų kontrolės zonos. Jei įmanoma reikia numatyti pakankamą erdvę be kliūčių ir žiūrovų, kurioje automobilis išlėkęs iš trasos galėtų nekliudomas manevruoti ir atgavus automobilio kontrolę, galėtų būti išvairuotas atgal į trasą, arba sustoti. Tam tikslui gali būti panaudojamos įvairios automobilio energiją slopinančios priemonės - žolės kelkraštis, stabdymo zona, „gaudyklė“, aptvaras, betoniniai ar plastikiniai (su vandeniu arba smėliu) blokai (tiek betoniniai tiek plastikiniai blokai turi būti tarpusavyje sukabinti trosais), padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta) ir kt.
 - Antroji „žiūrovų kontrolės aptvaro“ zona privalo apsaugoti, kad žiūrovai nepatektų į trasos zoną. Šią zoną turi kontroliuoti saugumo ir trasos viršininkas, apsauga. Žiūrovų zonos apsaugos tvoros: metalinės tvoros(tarpusavyje sukabintos), „STOP“ juosta ar laikinčiosios konstrukcijos ir įtempimo lynai nuolat turi būti kontroliuojami. Žiūrovų zonos ribose (su pirmąja apsaugos zona) privalo būti gerai įskaitomi įspėjimai dėl pavojų kirtus saugios zonos ribas ir atsakomybes tai padarius.
- 2.6. Šalia trasos privalo būti transporto priemonė galinti pakelti sudaužytą automobilį ir bent viena transporto priemonė skirta automobiliui vilkti.
- 2.7. Varžybų metu trasų valymui turi būti naudojama įranga pašalinti nuo trasos vandenį, tepalus ir technologinius skysčius. Tam tikslui turi būti naudojamas sorbentas arba cementas.

Apsaugos pavyzdys:

- 1) žiūrovų kontrolės zona – privaloma;
- 2) pirmoji apsaugos zona - pasirinktinai:
 - a) bent 15 metrų „stabdymo zona" įrengta su „gaudykle";
 - b) aptvarai;
 - c) betoniniai blokai(tarpusavyje sukabinti metaliniais trosais, trosų skersmuo, ne mažiau 6mm);
 - d) plastikiniai blokai (užpildyti vandeniu, bei tarpusavyje sukabinti);
 - e) vertikali žemės sankasa;
 - f) padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta);
 - g) pastato siena;
 - h) bent 1 m aukščio skirtumas tarp trasos ir žiūrovų zonos paviršių (žiūrovai – aukščiau trasos).

Atstumas tarp pirmosios apsaugos zonos saugos priemonių ir žiūrovų kontrolės aptvaro nemažesnis kaip 5 m. Priklausomai nuo trasos konfigūracijos atstumas tarp saugos priemonių zonos ir žiūrovų zonos gali kisti.

3. Teisėjų postai.

- 3.1. Drag varžybų metu trasos gale, laisvai pasirinktoje saugioje vietoje, visų važiavimų metu privalo būti teisėju postas arba budėti ekipažas susidedantis iš bent dviejų licenciją turinčių teisėjų, kurie yra išklause priešgaisrinės saugos kursus ir turėti mažiausiai du 4 kg gesintuvus.
- 3.2. Trasoje įrengti teisėjų postai (bokštelių įrengimo schema, [Pavyzdys Nr.2](#)) turi būti išdėstyti taip, kad būtų pilnai matoma trasa nuo starto iki finišo, bei stabdymo zona, t.y nebūtų aklų zonų.
- 3.3. Postai turi turėti radijo ryšį su varžybų vadovu. Rekomenduojama teisėjus aprūpinti žiūronais.
- 3.4. Postai, kurie gali būti ir nestacionarūs, turi būti įrengti taip, kad:
 - a) jame esantys teisėjai pagal galimybes būtų maksimaliai saugūs;
 - b) išėjimas iš posto turi būti patogus, saugus ir greitas;
 - c) postas turi būti pakankamai erdvus, kad jame galėtų savo funkcijas atlikti bent du teisėjai;
 - d) turi būti užtikrinta apsauga posto teisėjams nuo saulės ir lietaus;

4. Dalyvių parkas.

- 4.1. Dalyvių parkas turi būti kaip įmanoma arčiau prie trasos ir turi būti sudaryta galimybė automobiliams netrukdomai atvažiuoti į prieš startinę zoną.
- 4.2. Dalyvių parkas turi būti pakankamai talpus, kad jame tilptų visi varžybų dalyvių sportiniai ir serviso automobiliai.
- 4.3. Dalyvių parke rekomenduojamos tokios priemonės užtikrinančios dalyvių saugumą:
 - a) priešgaisrinės priemonės (gesintuvai, sorbentas) Gesinimo taškai turi būti aiškiai pažymėti;
 - b) kuro užpylimo zona;
 - c) rūkymo zona;
 - d) gesintuvai prie kiekvieno sportinio automobilio „garažo“ (minimumas 4kg gesinimo masės).

5. Reklama.

Reklaminės konstrukcijos turi būti tvirtos ir saugios. Reklamos vieta ir pobūdis neturi trukdyti vairuotojų ir trasos darbuotojų matomumui.

6. Medicininės tarnybos uždaviniai.

6.1. Minimalūs reikalavimai:

- Drago čempionato lenktynėse: 1 GMP brigada;
- B lygos varžybose: budėti paramedikas su pirmosios pagalbos rinkiniu arba 1 GMP brigada;
- C lygos varžybose: asmuo turintis kompetenciją suteikti pirmąją pagalbą (baigęs kursų, turintis pirmosios medicininės pagalbos rinkinį), paramedikas arba 1 GMP brigada.

6.2. Atsižvelgiant į dalyvaujančių automobilių greitį, bei dalyvių ir žiūrovų kiekį medicininės pagalbos brigadų skaičius, sudėtis ir komplektacija nutatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete.

6.3. Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra ir suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių medicininės brigados darbuotojų.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos:

- Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą.
- Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.
- Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga.
- Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėja jas dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo .
- Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą evakuoti nukentėjusį asmenį.
- Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą.
- Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai iškviešti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą.

- Atvejais, kai trasoje budinčiai medikų brigadai reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito medikų brigados atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas.
 - Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.
 - Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPI, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys) ir pateikti informaciją apie jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.
 - Jokių lenktynių po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.
- 6.4. Rekomenduojama, kad medicininės brigados darbuotojai budėtų ties įsibėgėjimo ruožo viduriu ne arčiau kaip 50 metrų iki trasos krašto arba iš karto už starto linijos finišo linijos kryptimi. Ekipažas privalo stebėti visą varžybų trasą visų važiavimų metu ir pajudėti incidento trasoje kryptimi reikalui esant. Medicininės brigados darbuotojai privalo turėti nuolatinio ryšio priemones leidžiančias susisiekti su varžybų organizatoriumi ir varžybų komisaru bet kuriuo metu.
- 6.5. Rekomenduojama, sudaryti galimybę GMP brigadą pasiekti ir žiūrovams. Didelių renginių metu rekomenduojama antra GMP brigade skirta dalyvių parkui ir žiūrovų zonai.
7. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas.
- 7.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:
- Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;
 - Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui.
 - Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.
- 7.2. Efektyviausia ir patogiausia priešgaisrinė ir gelbėjimo pagalba organizuojama dviem etapais.
- Pirminė pagalba: kaip įmanoma skubiau po autoįvykio pradžios bent vienas specialistas apmokytas dirbti su nešiojamais gesintuvais, turi pasiekti trasos atkarpoje įvykusios avarijos vietą ir tam pritaikytomis priemonėmis užgesinti ugnį automobilio salone. Pirminės pagalbos tikslas – sudaryti visas sąlygas išgelbėti vairuotoją.
 - Antrinė pagalba: per kiek įmanoma mažesni laiko tarpą nuo įvykio pradžios į avarijos vietą turi atvykti mobili transporto priemonė su įranga, skirta visiškai užgesinti gaisrą ar, įvykus sunkiai avarijai, išlaisvinti žmones iš sudaužyto automobilio.
- 7.3. Drag čempionato metu privaloma priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (PGT).
- 7.4. Įranga trasos postuose:
- Priešstartinėje ir starto zonoje privalo būti ne mažiau kaip 3 (trys) nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas nedegus audeklas, skirtas ugnies slopinimui.
 - Finišo poste arba pagalbos automobilyje privalo būti ne mažiau kaip 2 (du) nešiojami gesintuvai po 4 kg ir specialistas (tai gali būti ir trasos teisėjas), apmokytas gesinti gaisrą. Rekomenduojamas nedegus audeklas, skirtas ugnies slopinimui.
 - Kuro pildymo zonose rekomenduojami bent du 6 kg gesintuvai vienai zonai. Privalomas nedegus audeklas, skirtas ugnies slopinimui. Šiose zonose gali būti tik teisėjai, atliekantys savo pareigas ir varžybų dalyvius aptarnaujantys mechanikai. Žiūrovai privalo būti saugiu atstumu nuo atliekamų darbų vietos, todėl būtina šių zonų perimetrą aptverti „STOP“ juosta.
 - Dalyvių parke, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje.

REIKALAVIMAI GREITUMINIO SLALOMO, SLALOMO, KALNŲ LENKTYNIŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

Bendrosios nuostatos.

- 1) **Greituminio slalomo trasa** laisvos konfigūracijos kelio ruožas su daug posūkių ne ilgesnė kaip 5000 m. Greituminio slalomo varžyboms privalomas paramedikas su pirmosios pagalbos krepšeliu. Gesintuvai starte, finiše ir kiekvienam teisėjų poste ne mažiau kaip po 2 vnt. Mažiausia gesintuvo talpa 4 kg.
- 2) **Slalomo trasa** laikoma uždara aikštelė, kurios pagrindas yra betonas arba asfaltas. Maksimalus atstumas tarp kūgelių 15m. Maksimalus greitis 70km/h. Slalomui naudojamas supaprastintas saugos planas, kuriame turi būti trasos planas žemėlapyje su nurodytais atstumais (metrais) tarp trasos ir saugos juostų. Žemėlapyje taip pat turi būti nurodyta starto ir finišo vietos, teisėjų postai, gesintuvai, apsaugos darbuotojai. Medikas neprivalomas, bet privalo būti paskirtas atsakingas žmogus, turintis kompetenciją suteikti pirmąją pagalbą. Jis turi turėti pirmosios medicininės pagalbos rinkinį. Gesintuvai starte ir finiše ne mažiau kaip po 2 vnt. Mažiausia gesintuvo talpa 4 kg. PGT neprivaloma.

Greituminio slalomo trasose žiūrovus ir trasą privalo skirti dvi apsaugos zonos.

Pirmoji apsaugos zona turi neleisti automobiliui pasiekti antrosios žiūrovų kontrolės zonos. Jei įmanoma reikia numatyti pakankamą erdvę be kliūčių ir žiūrovų, kurioje automobilis išlėkęs iš trasos galėtų nekludomas manevruoti ir atgavus automobilio kontrolę, galėtų būti išvairuotas atgal į trasą, arba sustoti. Tam tikslui gali būti panaudojamos įvairios automobilio energiją slopinančios priemonės - žolės kelkraštis, stabdymo zona, „gautyklė“, aptvaras, betoniniai ar plastikiniai (su vandeniu arba smėliu) blokai (tiek betoniniai tiek plastikiniai blokai turi būti tarpusavyje sukabinti trosais), padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta) ir kt.

Antroji „žiūrovų kontrolės aptvaro“ zona privalo apsaugoti, kad žiūrovai nepatektų į trasos zoną. Šią zoną turi kontroliuoti saugumo ir trasos viršininkas, apsauga.

Žiūrovų zonos apsaugos tvoros: metalinės tvoros (tarpusavyje sukabintos), „STOP“ juosta ar laikančiosios konstrukcijos ir įtempimo lynai nuolat turi būti kontroliuojami.

Žiūrovų zonos ribose (su pirmąja apsaugos zona) privalo būti gerai įskaitomi įspėjimai dėl pavojų kirtus saugios zonos ribas ir atsakomybes tai padarius.

Šalia trasos privalo būti transporto priemonė galinti pakelti sudaužytą automobilį ir bent viena transporto priemonė skirta automobiliui vilkti.

Trasų valymui turi būti naudojama įranga pašalinti nuo trasos vandenį, tepalų ir technologinių skysčių valymui naudoti sorbentą arba cementą.

Apsaugos pavyzdys:

- 1) žiūrovų kontrolės zona – privaloma;
- 2) pirmoji apsaugos zona - pasirinktinai:

- a) bent 15 metrų „stabdymo zona“ įrengta su „gaudyklė“;
- b) aptvarai;
- c) betoniniai blokai (tarpusavyje sukabinti metaliniais trosais, trosų skersmuo, ne mažiau 6mm);
- d) plastikiniai blokai (užpildyti vandeniu, bei tarpusavyje sukabinti);
- e) vertikali žemės sankasa;
- f) padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta);
- g) pastato siena;
- h) bent 1 metro aukščio skirtumas tarp trasos ir žiūrovų zonos paviršių (žiūrovai – aukščiau trasos).

Atstumas tarp pirmosios apsaugos zonos saugos priemonių ir žiūrovų kontrolės aptvaro nemažesnis kaip 5 metrai. Priklausomai nuo trasos konfigūracijos atstumas tarp saugos priemonių zonos ir žiūrovų zonos gali kisti.

2. Teisėjų postai.

Trasoje įrengti teisėjų postai turi būti išdėstyti taip, kad postas turėtų vizualų ryšį su prieš ir po sekančiu postu. Postai turi turėti radijo ryšį su varžybų vadovu. Priklausomai nuo trasos konfigūracijos ir ilgio, atstumas tarp postų gali kisti.

Postai, kurie gali būti ir nestacionarūs, turi būti įrengti taip, kad:

- a) jame esantys teisėjai pagal galimybes būtų maksimaliai saugūs;
- b) išėjimas iš posto turi būti patogus, saugus ir greitas;
- c) postas turi būti pakankamai erdvus, kad jame galėtų savo funkcijas atlikti bent du teisėjai;
- d) turi būti užtikrinta apsauga posto teisėjams nuo saulės ir lietaus;

Kiekviename poste turi būti ne mažiau kaip du teisėjai .

Kiekviename poste turi būti du gesintuvai (min. 4 kg gesinimo masės) signalinės vėliavos, radijo ryšis, asmuo instrukuotas kaip naudotis gesintuvais gaisro atveju (tai gali būti ir vienas iš teisėjų).

Bokštelių įrengimo schema ([Pavyzdys Nr.2](#))

Drag varžybų metu trasos gale, laisvai pasirinktoje saugioje vietoje, visų važiavimų metu privalo būti ekipažas susidedantis iš bent dviejų licenciją turinčių teisėjų, kurie yra išklausę priešgaisrinės saugos kursus ir turėti mažiausiai du 4 kg MG tipo gesintuvus.

3. Dalyvių parkas.

Dalyvių parkas turi būti kaip įmanoma arčiau prie trasos ir turi būti sudaryta galimybė automobiliams netrukdomai atvažiuoti į prieš startinę zoną. Dalyvių parkas turi būti pakankamai talpus, kad jame tilptų visi varžybų dalyvių sportiniai ir serviso automobiliai. Rekomenduojama įrengti asmenų patekimo į dalyvių parką kontrolę, jei yra galimybės.

Dalyvių parke turi būti (priemonės užtikrinančios dalyvių saugumą):

- a) priešgaisrinės priemonės (gesintuvai, sorbentas) Gesinimo taškai turi būti aiškiai pažymėti;
- b) kuro užpylimo zona;
- c) rūkymo zona;
- d) gesintuvai prie kiekvieno sportinio automobilio „garažo“ (minimumas 4kg gesinimo masės).

4. Reklama.

Reklaminės konstrukcijos turi būti tvirtos ir saugios. Reklamos vieta ir pobūdis neturi trukdyti vairuotojų ir trasos darbuotojų matomumui.

Visų laikinųjų reklamos stendų, kurie išstatomi vienoms varžyboms vieta turi būti suderinta su kitų sporto šakų komitetu. Jie turi būti pagaminti iš lengvai ir smulkias lengvas, nepavojingas dalis sudūžtančios medžiagos (metalo dalys draudžiamos).

5. Medicininės tarnybos uždaviniai:

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą, tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius, sudėtis ir komplektacija nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete.

- Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra ir suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių medicininės brigados darbuotojų. .

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus. Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėja jas dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą evakuoti nukentėjusį asmenį.

Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai iškviešti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą. Atvejais, kai trasoje budinčiai medikų brigadai reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito medikų brigados atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys) ir pateikti informaciją apie jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Jokių lenktynių uždaroje trasose po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

Medicininės brigados darbuotojai privalo turėti nuolatinio ryšio priemones leidžiančias susisiekti su varžybų organizatoriumi ir varžybų komisaru bet kuriuo metu.

6. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas.

6.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

6.2. Efektyviausia ir patogiausia priešgaisrinė ir gelbėjimo pagalba organizuojama dviem etapais. Nors įranga ir metodai gali skirtis priklausomai nuo skirtingų trasų, tačiau pagalba numatyta 1-ame ir 2-ame etapuose turi būti atliekama:

6.2.1 Pirminė pagalba: kaip įmanoma skubiau po autoįvykio pradžios bent vienas specialistas apmokytas dirbti su nešiojamais gesintuvais, turi pasiekti trasos atkarpoje įvykusios avarijos vietą ir tam pritaikytomis priemonėmis užgesinti ugnį automobilio salone. Pirminės pagalbos tikslas – sudaryti visas sąlygas išgelbėti vairuotoją.

6.2.2 Antrinė pagalba: per kiek įmanoma mažesnį laiko tarpą nuo įvykio pradžios į avarijos vietą turi atvykti mobili transporto priemonė su įranga, skirta visiškai užgesinti gaisrą ar, įvykus sunkiai avarijai, išlaisvinti žmones iš sudaužyto automobilio. Žiedinių lenktynių, ralio, Drift'o, Drag'o, Kroso, Rali-kroso čempionatuose privaloma priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (PGT).

6.2.3 Įranga trasos postuose

Uždarų trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose privalo būti ne mažiau kaip du nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

Be to šalia starto gali būti greitaeigės transporto priemonės su gelbėjimo įranga ir nemažiau kaip dviem kvalifikuotais atlikti gelbėjimo darbus asmenimis, pasirengusios bet kuriuo metu išvykti į avarijos vietą trasoje.

6.2.4 Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje.

REIKALAVIMAI "PRO/SEMI PRO/STREET" LYGOS DRIFT'O VARŽYBŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

1. Bendrosios nuostatos.

Drift'o trasa (toliau – trasa), gali būti visiškai laisvos konfigūracijos, be apribojimų (tačiau turi atitikti 4 punktą), gali būti uždaros miesto gatvės, uždari bendro naudojimo keliai, uždaros aikštelės ir pan.

2. Trasos danga.

Drift'o trasos danga – asfaltas, betonas. Trasa turi būti nuvalyta nuo akmenų ir kitų pašalinių daiktų, galimai keliančių pavojų dalyviams bei žiūrovams. Asfaltas ar betonas turi būti kieto paviršiaus, neištrupėjęs. Jei yra vietų trasoje, kur asfaltas ar betonas yra ištrupėjęs, privaloma keisti trasos konfigūraciją, kad automobiliai ta asfalto ar betono dalimi nevažiuotu ir neslystų. Jei trasoje ar automobilių judėjimo trajektorijoje yra komunikacijų ar lietaus nubėgimo šulinių dangčių, privaloma juos privirinti (min. du taškai). Arba keisti trasos konfigūraciją ir judėjimo trajektoriją.

3. Trasos ilgis.

Drift'o trasos ilgis yra ta trasos dalis, kuri prasideda ties startu ir baigiasi ties ženklu SLOW (minimalus atstumas tarp jų Pro-100 m, semi-pro 70 m, street – 50 m). SLOW ženklas yra privalomas, įrengimas vadovaujantis SVO reglamento priedo Nr. 6, 11 punktu. SLOW ženklo dydis yra 100x100 cm. Už SLOW ženklo greitis yra ribojamas 20km/h.

4. Trasos plotis.

Minimalus trasos plotis yra Pro/semi pro/street 6 m., maksimalus – neribojamas.

5. Trasos ribų pažymėjimas.

Trasos ribos aiškiai pažymėtos pilonais arba vėliavėlėmis nuplaunamais baltais dažais, dalis trasos (pvz. Clipping point) gali būti pažymėta pilonais, arba dažytas box'as nuplaunamais dažais.

6. Saugumo priemonės trasose ir už jos ribų.

Trasos saugumo priemonės varžybų metu yra skirtos žiūrovų, vairuotojų ir varžybų pareigūnų bei aptarnaujančio personalo apsaugai. Nustatant saugumo priemones, reikia atsižvelgti į trasos ypatumus (trasos konfigūraciją ir išplanavimą, šalia trasos esančius plotus, pastatus bei konstrukcijas) bei į tai, kokį maksimalų greitį toje trasoje galima pasiekti.

Žiūrovus ir trasą privalo skirti dvi apsaugos zonos.

Pirmoji apsaugos zona turi neleisti automobiliui pasiekti antrosios žiūrovų kontrolės zonos. Jei įmanoma reikia numatyti pakankamą erdvę be kliūčių ir žiūrovų, kurioje automobilis išlėkęs iš trasos galėtų nekliudomas manevruoti ir atgavus automobilio kontrolę, galėtų būti išvairuotas atgal į trasą, arba sustoti. Tam tikslui gali būti panaudojamos įvairios automobilio energiją slopinančios priemonės - žolės kelkraštis, stabdymo zona, „gaudyklė“, aptvaras, betoniniai ar plastikiniai (su vandeniu arba smėliu) blokai (tiek betoniniai tiek plastikiniai blokai turi būti tarpusavyje sukabinti trosais), padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta) ir kt.

Antroji „žiūrovų kontrolės aptvaro“ zona privalo apsaugoti, kad žiūrovai nepatektų į trasos zoną. Šią zoną turi kontroliuoti saugumo ir trasos viršininkas, apsauga.

Žiūrovų zonos apsaugos tvoros: metalinės tvoros (tarpusavyje sukabintos), „STOP“ juosta ar laikančiosios konstrukcijos ir įtempimo lynai nuolat turi būti kontroliuojami.

Žiūrovų zonos ribose (su pirmąja apsaugos zona) privalo būti gerai įskaitomi įspėjimai dėl pavojų kirtus saugios zonos ribas ir atsakomybes tai padarius.

Apsaugos pavyzdys:

- 1) žiūrovų kontrolės zona – privaloma.
- 2) pirmoji apsaugos zona - pasirinktinai:
 - a. bent ~~15~~ 20 metrų „stabdymo zona“ įrengta su „gaudykle“
 - b. plieniniai aptvarai
 - c. betoniniai blokai (tarpusavyje sukabinti metaliniais trosais; trosų skersmuo, ne mažiau 6mm; blokai turi būti sukabinti be tarpų ir neišsikišę pagal judėjimo kryptį)
 - d. plastikiniai blokai (užpildyti vandeniu, bei tarpusavyje sukabinti)
 - e. vertikali žemės sankasa
 - f. padangų stirtų tvora (tarpusavyje sukabinta)
 - g. pastato siena
 - h. bent 1 metro aukščio skirtumas tarp trasos ir žiūrovų zonos paviršių (žiūrovai – aukščiau trasos).

Atstumas tarp pirmosios apsaugos zonos saugos priemonių ir žiūrovų kontrolės aptvaro nemažesnis kaip ~~5 metrai~~ 15 metrų. Priklausomai nuo trasos konfigūracijos atstumas tarp saugos priemonių zonos ir žiūrovų zonos gali kisti. Konsultuotis su SVO bei drift'o komitetu.

7. Teisėjų postai

Trasoje įrengti teisėjų postai turi būti išdėstyti taip, kad postas turėtų vizualų ryšį su prieš ir po sekančiu postu. Postai turi turėti radijo ryšį su varžybų vadovu. Priklausomai nuo trasos konfigūracijos ir ilgio, atstumas tarp postų gali kisti. Derinti su drift'o komitetu.

Postai, kurie gali būti ir nestacionarūs, turi būti įrengti taip, kad:

- a. jame esantys teisėjai pagal galimybes būtų maksimaliai saugūs
- b. išėjimas iš posto turi būti patogus, saugus ir greitas
- c. postas turi būti pakankamai erdvus, kad jame galėtų savo funkcijas atlikti bent du teisėjai.
- d. turi būti užtikrinta apsauga posto teisėjams nuo saulės ir lietaus.

Kiekviename poste turi būti ne mažiau kaip du teisėjai. Jei yra saugos automobilis su ne mažiau kaip dviem teisėjais, postuose gali būti po vieną teisėją.

Kiekviename poste turi būti minimumas du gesintuvai (minimumas 4 kg gesinimo masės) signalinės vėliavos, radijo ryšis, asmuo instruktuojamas kaip naudotis gesintuvais gaisro atveju (tai gali būti ir vienas iš teisėjų)

Saugos automobilyje turi būti ne mažiau kaip du teisėjai, keturi gesintuvai (minimumas 4 kg gesinimo masės), sorbentas, radijo ryšys, tempimo trosas. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui. Gali būti keli pagalbiniai asmenys, tačiau jie gali padėti tvarkyti trasą, ar atlikti kitus darbus nesusijusius su avarijos likvidavimu, ar ugnies gesinimu.

Saugos automobilis rekomenduojamas aikštelės tipo trasose ir ne ilgesnėse trasose nei 1000m. Saugos automobilis privalomas ne aikštelės tipo trasose kurios ilgesnės nei 1000m.

8. Dalyvių parkas

Dalyvių parkas turi būti kaip įmanoma arčiau prie trasos ir turi būti sudaryta galimybė automobiliams netrukdomai atvažiuoti į prieš startinę zoną. Dalyvių parkas turi būti pakankamai talpus, kad jame tilptų visi varžybų dalyvių sportiniai ir serviso automobiliai. Rekomenduojama įrengti asmenų patekimo į dalyvių parką kontrolę, jei yra galimybės.

Dalyvių parke turi būti (priemonės užtikrinančios dalyvių saugumą):

- a. priešgaisrinės priemonės (gesintuvai, sorbentas) Gesinimo taškai turi būti aiškiai pažymėti;
- b. kuro užpylimo zona, įrengta pagal [SVO reglamento priedo nr. 11](#) reikalavimus;
- c. rūkymo zona turi būti atitverta STOP juosta (minimalus zonos dydis, 300x300cm), pastatyta šiūkšlių dėžė nuorūkoms, rūkymo zona negali būti arčiau nei 30m. nuo kuro užpylimo zonos ir toliau nei 10m nuo dalyvių parko automobilių;
- d. gesintuvai prie kiekvieno sportinio automobilio „garažo“ (minimumas 4kg gesinimo masės) tuos rūpinasi dalyviai.

1. Medicininės tarnybos uždaviniai:

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius, sudėtis ir įrangos komplektacija nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete, tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip 1 brigada.

Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra ir suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių medicininės pagalbos brigados asmenų.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.

Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėti dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą gabenti nukentėjusį asmenį

Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau

nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai iškviešti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir skubiai vykti į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys)

ir pateikti informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Jokių lenktynių uždaroje trasose po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

9. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas.

9.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

9.2. Efektyviausia ir patogiausia priešgaisrinė ir gelbėjimo pagalba organizuojama dviem etapais. Nors įranga ir metodai gali skirtis priklausomai nuo skirtingų trasų, tačiau pagalba numatyta 1-ame ir 2-ame etapuose turi būti atliekama:

9.2.1 Pirminė pagalba: kaip įmanoma skubiau po autoįvykio pradžios bent vienas specialistas apmokytas dirbti su nešiojamais gesintuvais, turi pasiekti trasos atkarpoje įvykusios avarijos vietą ir tam pritaikytomis priemonėmis užgesinti ugnį automobilio salone. Pirminės pagalbos tikslas – sudaryti visas sąlygas išgelbėti vairuotoją.

9.2.2 Antrinė pagalba: per kiek įmanoma mažesnę laiko tarpą nuo įvykio pradžios į avarijos vietą turi atvykti mobili transporto priemonė su įranga, skirta visiškai užgesinti gaisrą ar, įvykus sunkiai avarijai, išlaisvinti žmones iš sudaužyto automobilio. Žiedinių lenktynių, ralio, Drift'o, Drag'o, Kroso, Rali-kroso čempionatuose privaloma priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (PGT).

9.2.3 Įranga trasos postuose

Uždarų trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose privalo būti ne mažiau kaip du nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

Be to šalia starto gali būti greitaeigės transporto priemonės su gelbėjimo įranga ir nemažiau kaip dviem kvalifikuotais atlikti gelbėjimo darbus asmenimis, pasirengusios bet kuriuo metu išvykti į avarijos vietą trasoje.

9.2.4 Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

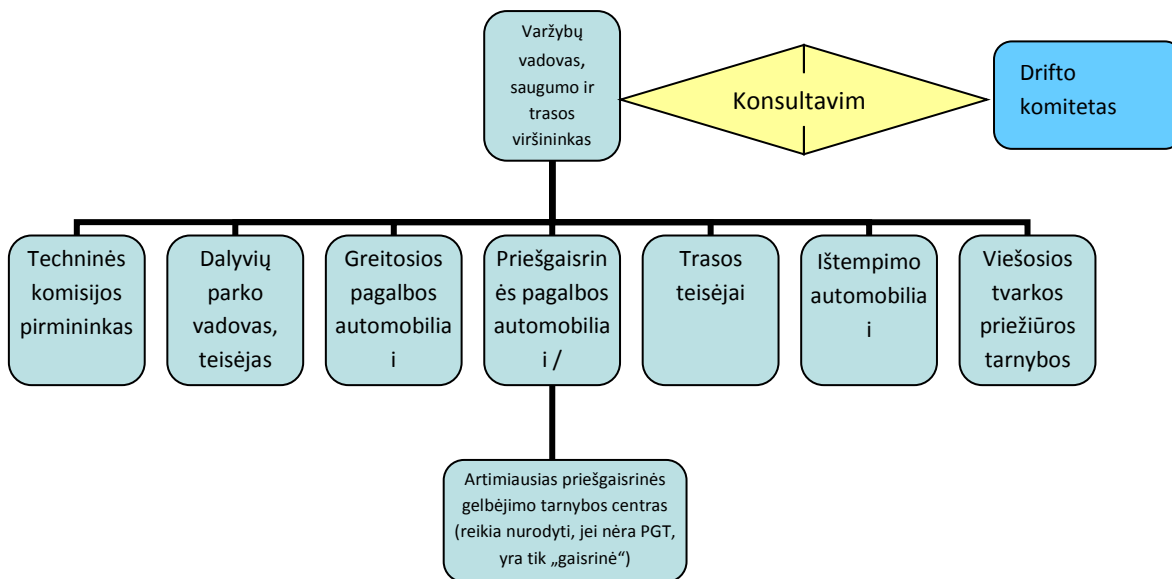
Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje. **Kiekviename dalyvių parko box'e po vieną gesintuvą (minimumas 4kg gesinimo masės) – rūpinasi dalyviai.**

10. Reklama

Reklaminės konstrukcijos turi būti tvirtos ir saugios. Reklamos vieta ir pobūdis neturi trukdyti vairuotojų ir trasos darbuotojų matomumui.

Visų laikinųjų reklamos stendų, kurie išstatomi vienoms varžyboms vieta turi būti suderinta su drift'o komitetu. Jie turi būti pagaminti iš lengvai į smulkias lengvas, nepavojingas dalis sudūžtančios medžiagos (metalo dalys draudžiamos).

Drift'o varžybų saugumo organizavimo schema

P.S. Nurodyti atsakingų asmenų vardus, pavardes, kontaktus pagal jų užimamas pareigybės.

11. Sportininkų saugumas.

Sportininkų saugumui užtikrinti ir gelbėjimo darbams pagerinti, rekomenduojama naudoti nuimamą vairą.

REIKALAVIMAI 4X4 VARŽYBŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI.

1. Trasos

4x4 trasos būna uždaros: karjerai, žiedas. Linijinės, laisvos.

Trasa karjere. Sunkiai privažiuojamose vietose išdėstyti Kontroliniai Punktai (KP), prie kurių turi privažiuoti dalyvis ir atsižymėti (nufotografuoti arba atsižymėti specialiu įrankiu, pritvirtintu prie KP)

Trophy Žiedas. ~ 3 km ilgio trasą, besidriekianti sunkiai pravažiuojamomis vietovėmis: pelkėmis, įkalnėmis, brastomis, purvu.

Cross Contry Žiedas. Nemažesnio kaip 6 km ilgio trasa besidriekianti miško ir lauko keliukais.

Linijinės. Sunkiai pravažiuojama atkarpa: užpelkėję, miškovežių išvažinėtos miško kvartalinės arba keliukai.

Laisvos. Tai ~ 25km² išdėstyti KP prie kurių dalyviai privalo privažiuoti ir atsižymėti. KP išdėstomi prie brastų, pelkėtų vietovių, neveikiančių karjerų.

2. Trasų danga

Smėlis, žvyras, vanduo, durpė, akmenys, skalda, asfaltas.

3. Trasų žymėjimas

Uždaros ir linijinės trasos nužymėtos “STOP” juosta ištiesai arba dalinai (“koridoriais”, “vartais”)

4. Žiūrovų apsauga

Pagrindinė žiūrovų masė renkasi prie varžybų “Žiedo” visa trasa, prie kurios gali prieiti žiūrovai, aptverta “STOP” juosta, o ypač pavojingose vietose stovi teisėjai arba apsaugos darbuotojai.

Kitos trasos, apie kurių buvimo vietą žiūrovai neinformuojami, tačiau jos nužymėtos “STOP” juosta ištiesai arba dalinai (“koridoriais”, “vartais”)

5. Teisėjų postai

Trasoje įrengti teisėjų postai, daugumoje atvejų neturi vizualaus ryšio tarpusavyje. Todėl postai turi turėti radijo ryšį su varžybų vadovu.

6. Medicinos tarnyba

A lygos varžybose (čempionatuose) privaloma Intervencinė brigada ar GMP brigada.

Varžybų vyriausio gydytojo funkcijas ir pareigas atlieka organizatoriaus pasirinkta kandidatūra ir suderinta su LASF SVO komitetu arba vienas iš atvykusių budėti Intervencinės ar GMP brigados narių.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir

paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus. Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, perspėti dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą gabenti nukentėjusį asmenį įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas privalo skubiai iškviesti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir vykti į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys)

ir pateikti informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

GMP ekipažui išvežus nukentėjusį į gydymo įstaigą, turi būti iškviestas kitas GMP ekipažas ir, tik jam atvykus, pratęsimos varžybos.

7. Priešgaisrinė tarnyba.

Trasoje įrengti teisėjų postai, starto, finišo, STOP'o turi būti aprūpinti ne mažesniais kaip 4 kg gesintuvais.

Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje.

REIKALAVIMAI „SUPER SPRINTO“ IR „RALIO SPRINTO“ VARŽYBŲ TRASOMS IR SAUGIAM VARŽYBŲ PRAVEDIMUI

1. Reikalavimai super sprinto ir ralio sprinto trasoms.

Super sprinto ir ralio sprinto greičio ruožai vykdomi bendro naudojimo keliuose arba uždaroje trasoje. Super sprinto minimalus greičio ruožo ilgis negali būti mažesnis kaip 3.0 km. ir ne ilgesnis kaip 11 km.

Vidutinis greitis greičio ruože negali viršyti 100 km/h. Leidžiama +10% paklaida.

Ralio sprinto greičio ruožų bendras ilgis negali būti mažesnis kaip 50 km. Greičio ruožų trasos danga gali būti asfaltas arba žvyras, tačiau GR startas rekomenduojamas ant asfaltinės dangos. Trasa laisvos konfigūracijos kelio ruožas su daug posūkių, ir tramplynų.

1.2. Susipažinimas su trasa. Jo metu pagrindinėse sankryžose, pažymėtose kelio knygoje, privalo būti nukreipiančios rodyklės (50m atstumu iki posūkio – geltona ir pačiame posūkyje – raudona). Šios rodyklės varžybų metu privalo likti tose pačiose vietose ir atitikti važiavimo kryptį. Visos greičio mažinimo zonos (retarderiai [Pav Nr.8](#)) susipažinimo ir varžybų metu turi būti sustatytos identiška. Susipažinimo metu turi būti aiškiai ir tiksliai pažymėti visų greičio ruožų startai, finišai ir visi radijo ryšio postai. Susipažinimo su trasa metu gali būti vykdomas automobilių sekimas tam tikromis priemonėmis. Jis gali būti vykdomas varžybų metu ralio štabe. Kiekvienas organizatorius privalo saugumo plane aprašyti šią automobilių sekimo procedūrą, taip pat privalo nurodyti veiksmus, kurių reikia imtis dingus lenktynių dalyviui.

2. Trasos priežiūra ir signalizavimas.

Bendro naudojimo keliuose, kuriais vykdomos varžybos, ne mažiau kaip 1 val. iki pirmo automobilio starto privalo būti uždarytas eismas:

Juos kertantys pagrindiniai ir šalutiniai keliai, ir visi kiti keliai, kuriuose galima tikėtis eismo, turi būti užtvirti „STOP“ juosta ir prižiūrėti policininko arba saugos pareigūno.

Trumpi, neišvažiuojami į pagrindinius kelius, keliukai (pvz. į kiemą, fermą, mišką) turi būti užtvirti „STOP“ juosta su perspėjimu apie vykstančias varžybas ir įvažiavimo pavojų.

Tarpiniai teisėjų ir saugos pareigūnų postai turi būti išdėstyti taip, kad būtų galima neprileisti žiūrovų prie pavojingų zonų pasinaudojant užtvaramis, juostomis, švilpukais ar garsiakalbiais.

Būtų galima kaip įmanoma greičiau įspėti dalyvius apie greičio ruožo trasoje esančias kliūtis.

Jei reikalingas raudonos vėliavos naudojimas:

- Raudona vėliava turi būti kiekviename greičio ruožo radijo ryšio poste, kurie išdėstomi 5 – 10 km intervalu, ir pažymėti ženklu „Juodas žaibas mėlyname apskritimo fone.“ Jei šiame poste yra papildoma medicininė tarnyba, šalia statomas ženklas „Raudonas kryžius šviesiai mėlyname apskritimo fone“. Ženklų skersmuo ne mažiau 70 cm. ~~Geltoną~~ Raudoną vėliavą gali parodyti tik radijo ryšio posto teisėjas apsirengęs ryškiai geltoną liemenę su radijo ryšio ženklu.

- Įvykus incidentui ar susidarius pavojingoms aplinkybėms trasoje gali būti rodoma Raudona vėliava. Raudona vėliava ekipažams rodoma tik GR saugumo viršininko nurodymu, informavus varžybų vadovą, ir tik tarpiniuose radijo ryšio postuose. Vėliavą rodyti gali tik teisėjas, dėvintis skiriamąją aprangą. Vėliavos panaudojimo laiką fiksuoja varžybų vadovas ir apie tai informuoja Sporto Komisarų kolegiją.

- Pravažiudamas rodomą raudoną vėliavą, vairuotojas turi nedelsiant sumažinti greitį, išlaikyti šį sumažintą greitį iki greičio ruožo pabaigos ir laikytis sutiktų pareigūnų ar saugos automobilių teisėjų nurodymų. Vėliavos turi būti rodomos visuose radijo ryšio postuose, esančiuose iki incidento vietos.

Jokios kitos spalvos vėliava, išskyrus raudoną, negali būti naudojama greičio ruožuose.

3. Saugos ir „nuliniai“ automobiliai.

3.1. Saugos automobiliu (SAF), važiuoja varžybų vadovas, trasos saugumo viršininkas prieš sportinį „kanalą“. Jis turi būti aprūpintas geltonais švyturėliais (atitinkančiais [UNECE 65 standarta](#)), garsine įranga (garsinė sirena privalo būti kintamo tono, privalo turėti mikrofoną, skleidžiamo garso stiprumas ne mažesnis, nei 104dB matuojant 7 metrų atstumu nuo automobilio) bei radijo ryšiu su visais greičio ruožo teisėjų postais, GMP ir PGT.

Švyturėliais (ir sirena, kuri įjungžiama važiuojant nuo GR starto iki finišo. „Nulinių“ automobilių vairuotojai privalo turėti didelę varžybų patirtį, turi gebėti važiuoti padidintu, tačiau visiškai saugiu greičiu ir pateikti trasos arba GR saugumo viršininkui visą informaciją ir komentarus, susijusius su sąlygomis trasoje. „Nuliniai“ automobiliai taip pat turi patikrinti laiko matavimo įrangą, teisėjų pasiruošimą darbui.

Išimtiniais atvejais, tik atskiru Varžybų vadovo sprendimu „Nuliniais“ automobiliais gali būti iš varžybų pasitraukę arba pašalinti ekipažai.

3.3. Trasą atidarantys automobiliai („Šluota“). Šie automobiliai turi būti apsirūpinę žaliais švyturėliais arba žalia vėliava ir, esant galimybei, radijo ryšiu bei garsine įranga. Jie turi pravažiuoti kiekvieną greičio ruožą iškart po paskutinio dalyvio. Jų užduotis informuoti GR saugumo viršininką apie situaciją trasoje. Jokiu būdu negalima lenkti trasoje esančio dalyvio.

Medicininė tarnyba starte privalo būti tol, kol „Šluotos“ automobilis perduos informaciją, pasiekęs greičio ruožo finišą arba artimiausią radijo ryšio postą, kuriame yra papildoma med. tarnyba.

3.4. Identifikacija. Visi saugos automobiliai privalo būti pažymėti 30x40cm dydžio juostomis ant variklio dangčio ir abiejų priekinių durų su atitinkamais užrašais:

- Saugos a/m - SAF
- „Nulinis“ a/m - 01, 02, 03...
- Languotos vėliavos imitacija arba „Finish“ a/m

3.5 Serviso parkai. Jie turi būti aptverti ir saugomi apsaugos pareigūnų. Organizatoriaus sprendimu žiūrovai gali būti įleidžiami į serviso parkus, tačiau apsaugos pareigūnai turi užtikrinti, kad jie nepatektų į pavojingų darbų zonas. Serviso parkuose turi būti:

- radijo ryšys ar kita susisiekimo įranga, kad būtų galima palaikyti kontaktą su ralio štabu;

- pakankamas kiekis nešiojamų gesintuvų, kurių talpa ne mažiau kaip 4 kg, o jie išdėstyti ne didesniu kaip 50 m atstumu vienas nuo kito ir pažymėti 70 cm skersmens ženklais „F“ (Saugos plano priedas 1.15.) Šie ženklai turi būti iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje;

- ne mažiau kaip dvi sorbento talpos po 25 kg ir talpos pavojingų atliekų surinkimui, kurių pastatymo vietos turi būti pažymėtos saugos plane, kelio ir serviso knygoje;

- greitosios medicininės pagalbos automobilis, skirtas evakuacijai. Jei jo nėra, privalo būti bent vienas paramedikas, galintis suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam. Dėl GMP automobilio būtinumo sprendžia varžybų vyr. gydytojas.

3.6. Kuro pylimo zonos. Jos privalo būti aptvertos „STOP“ juosta saugiu atstumu nuo atliekamų pavojingų darbų. Zonose gali būti savo pareigas atliekantys teisėjai, aptarnaujamų ekipažų nariai ir mechanikai (ne daugiau 2 ekipažui). Teisėjai, dirbantys kuro pylimo zonose, privalo turėti radijo ryšį su varžybų štabu, dėvėti ugniai atsparią aprangą ir būti instruktuoti kaip gesinti gaisrą. Kuro pylimo zonoje turi būti ne mažiau kaip du gesintuvai, kurių bendra talpa – ne mažiau 12 kg. Kuro zonos plotas, kuriame atliekami tiesioginiai darbai turi būti uždengtas benziniu atspariu užtiesalu, kad nutekėję skysčiai nepadarytų žalos aplinkai.

4. Žiūrovų saugumas.

4.1. Žiūrovų zonos, Privaloma, kad žiūrovai stebėtų varžybas iš anksto numatytose, saugiai atitvertose ir saugos plane pažymėtose žiūrovų zonose. Šios zonos, jų koordinatės ir privažiavimai prie jų turi būti skelbiami visose informacinėse priemonėse prieš varžybas. Šiose žiūrovų zonose privalo būti pakankamas apsaugos pareigūnų skaičius, kuris derinamas su SVOK, tvirtinant ralio saugos planą. Pareigūnai, dėvintys skiriamąją aprangą (Reglamento priedas Nr. 11), privalo turėti ryšį su GR saugumo viršininku, kad galėtų informuoti apie situaciją, susidarius pavojingoms aplinkybėms. GR saugumo viršininkas turi atsižvelgti į šią informaciją, bei informaciją gautą iš „O“ ekipažų ir informuoti trasos saugumo viršininką. Esant išties pavojingoms sąlygoms, greičio ruožas privalo būti nutrauktas.

4.2. Prevencinės priemonės. Visos pavojingos vietos, kur žiūrovams stovėti nesaugu, turi būti numatytos ir pažymėtos saugos plane sutartiniais ženklais, o konkrečiose vietose trasoje – lentelėmis, su užrašu „PAVOJINGA ZONA“. Šis užrašas turi būti dvipusis. Šios vietos privalo būti aptvertos „STOP“ juosta taip, kaip numatyta saugos plane pagal pavyzdinę trasų tvėrimo schemą ([pav. Nr.5](#)), o viešosios tvarkos ir apsaugos pareigūnai privalo užtikrinti, kad žiūrovai į jas nepatektų arba būtų iš jų pašalinti iki pirmo saugos automobilio pasirodymo. Žiūrovams turi būti draudžiama vaikščioti po greičio trasą po pirmo saugos automobilio pasirodymo. Saugumo instrukcijos turi būti iškabintos prie visų greičio ruožų teritorijoje esančių gyvenamųjų namų, bei platinamos pagrindinėse žiūrovų įėjimo ar įvažiavimo vietose. Greičio ruožai turi būti išdėstyti taip, kad žiūrovai galėtų saugiai ir netrukdydami varžybų dalyviams bei aptarnaujančiam personalui patekti iš vieno ruožo į kitą.

4.3. Informacija žiūrovams. Informaciniuose leidiniuose, skirtuose žiūrovams privalo būti pateikta informacija apie elgesio taisykles stebint automobilių sporto varžybas ir žiūrovų atsakomybę. Žiūrovų elgesio taisyklėse privalo būti nurodyta:

- Automobilių sportas pavojingas gyvybei;

- Žiūrovai privalo griežtai laikytis policijos, saugos darbuotojų, teisėjų ir kitų oficialių asmenų nurodymų;

- Visada stovėkite tik saugiu atstumu nuo trasos. Atminkite – automobilis gali „išskristi“ iš trasos akimirksniu ir netikėtai;

- Numatykite vietą, į kurią galima būtų greitai ir saugiai pasitraukti, net jeigu Jūs ir manote, kad stovite saugiu atstumu nuo trasos;
- Nestovėkite nusisukę nuo trasos, kuria važiuoja sportiniai automobiliai;
- Niekada nestovėkite išorinėje trasos dalyje arba už tramplino. Būti posūkio „viduje“ taip pat nesaugu, ypač pavojingi pirmi 50-70 metrų iškart po posūkio ir po tramplino abejose kelio pusėse;
- Nestovėkite žemiau kelio lygio;
- Nevaikščiokite trasa. Ekipažai startuoja vienos arba dviejų minučių intervalu, todėl dėl dulkių kamuolių galite nepastebėti už pravažiavusio automobilio dar vieno atskubančio ekipažo. Lenkimas greičio ruožuose ne toks, kaip gali atrodyti;
- Žiūrovai ir gyventojai, varžybų metu jokia būdu nepalikite vaikų be priežiūros, nes kitaip galite visą gyvenimą kaltinti save;
- Žiūrovai ir gyventojai – varžybų metu prižiūrėkite naminius gyvūnus;
- Jeigu varžybų metu nėra numatyta suderintų žiūrovų zonų, stebėti varžybas ir parkuoti automobilius galima tik gavus žemės savininko sutikimą;
- Netrypkite gyventojų pasėlių, jokia būdu nestatykite automobilių pasėlių plotuose;
- Jokia būdu nestatykite automobilių prie gyventojų namų ar jų kiemuose;
- Greičio ruožus saugančių asmenų dėmesiui – saugodamas kitus, neužmirškite savisaugos;
- Kiekvienas asmuo, savavališkai patekęs už apsauginės juostos ar stovintis pavojinguose trasos vietose, nevykdantis organizatoriaus nurodymų, pats atsako už savo saugumą, sveikatą ir gyvybę.
- Pasibaigus rungčiai trasa atidaroma, kai pravažiuoja saugos automobilis su žalia arba šachmatine vėliava ir žalios spalvos žybciojančiais švyturėliais.
- Informacijoje žiūrovams taip pat privalo būti pateikta pavojingų ruožų iliustracija ([Pav. Nr.5](#))
- Vadovaujantis Kūno kultūros ir sporto įstatymo VI skyriaus 42 str. nuostatomis, sporto varžybų ir renginių organizatoriai atsako už sportininkų, sporto specialistų, sporto mėgėjų ir žiūrovų saugumą sporto varžybų ar renginių metu. Per renginį ar varžybas sporto mėgėjams ir žiūrovams turi būti sudaryta galimybė susipažinti su varžybų saugumo reikalavimais. Jeigu sporto mėgėjai, žiūrovai nesilaiko nustatytų varžybų saugumo reikalavimų ir viešosios tvarkos taisyklių, organizatorius už žiūrovo patirtą ir (ar) kitiems sukeltą žalą neatsako. Per renginį ar varžybas sporto varžybų ir renginių organizatoriams gali talkinti savanoriai.

5. Teisėjų postai.

5.1. Bendrosios nuostatos. Visi GR trasoje esantys postai privalo turėti radijo ryšį su kitais greičio ruožo postais, o startas -su trasos saugumo viršininku, varžybų vadovu ir vyr. gydytoju. Bet kuriame poste negali būti mažiau kaip du teisėjai, dėvintys nustatytą identifikacinę aprangą. Vienas iš teisėjų skiriamas vyresniuoju.

5.2. Saugumo priemonių ir tarnybų išdėstymas.

Starto postuose:

- Du gesintuvai, ne mažiau 4kg talpos;

- Radijo ryšio įranga;
- Ne mažiau kaip vienas GMP automobilis, skirtas intervencijai – evakuacijai;
- 1 PGT automobilis su gelbėjimo įranga.

Šie automobiliai turi būti pastatyti už starto posto, gerai matomoje vietoje, ne didesniu kaip 100 metrų atstumu nuo starto ir kad turėtų laisvą išvažiavimą. Starto vieta turi būti pakeista, jei to reikia, kad būtų galima teisingai pastatyti šiuos automobilius.

Tarpiniuose radijo ryšio postuose:

- Radijo ryšio įranga;
- Du gesintuvai, ne mažiau 4 kg talpos;
- GMP automobilis, skirtas intervencijai/ evakuacijai, jei atstumas nuo artimiausios GMP tarnybos viršija 15 km.

Finišo –STOP postuose:

- Radijo ryšio įranga;
- Du gesintuvai, ne mažiau 4 kg talpos.

6. Intervenciniai ir evakuaciniai maršrutai.

6.1. Visos gelbėjimo operacijos, reikalaujančios medicinos ir gelbėjimo tarnybų išsiuntimo yra inicijuojamos greičio ruožo saugumo viršininko, informavus Varžybų vadovą ir vyr. gydytoją.

6.2. Visi intervenciniai ir evakuaciniai keliai turi būti suplanuoti kiekviename greičio ruože ir aiškiai pavaizduoti saugos plane (žemėlapiai arba schema).

6.3. Nesvarbu ar evakuacija vykdoma žeme ar oru, sužeistieji, reikalaujantys intensyvios priežiūros, į ligoninę turi būti lydimi gaivinti patyrusio gydytojo. Netoli trasos esančios ligoninės turi būti informuotos ir būti pasirengusios priimti nukentėjusiuosius.

6.4. Atvykimo laikas į incidento vietą neturi viršyti 10 min., o evakuacijos laikas iki ligoninės neturi viršyti 60 min.

7. Medicinos tarnyba.

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius, sudėtis ir aparatūros komplektacija nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete, tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip:

- automobilių ralio sprinto varžybose: 1 brigada kiekvieno greičio ruožo starte, jei atstumas nuo GR starto iki bet kurio taško neviršija 15 km. Priešingu atveju reikalingi papildomos medikų brigados, kurios statomos tarpiniuose ryšio postuose. Be to, yra privalomas bent viena papildoma Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada, dirbanti tik pagal varžybų vyr. gydytojo nurodymus.

7.1 Vyr. gydytojas: jo kandidatūra privalo būti suderinta su LASF SVOK. Jo pavardė ir kontaktai privalo būti nurodyti varžybų papildomuose nuostatuose. Varžybų vyr. gydytojas ruošia medicininės pagalbos planą, derindamas su Varžybų Vadovu, ir veikia pagal trasos saugumo viršininko įgaliojimus. Super sprinto varžybose vyriausio gydytojo pareigas gali eiti medicinos pagalbos brigados narys.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus. Ralio sprinto trasoje vyr. gydytojo darbo planas nurodomas saugos plane. Vyr. gydytoją laikinai gali pavaduoti padėjėjas, kurio kandidatūra turi būti suderinta su SVOK, o pavardė ir kontaktai įtraukti į Papildomus varžybų nuostatus. Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Jis paskirsto užduotis visiems medicinos pagalbos brigadoms išstato jas GR starto vietose ir tarpiniuose ryšio postuose. Ilguose greičio ruožuose (daugiau kaip 15 km.), neskaitant starto, šie automobiliai yra išdėstomi radijo ryšio postuose kas 5 – 10 km. Šie postai privalo būti pažymėti atitinkamais ženklais trasoje ir kelio knygoje. Vyr. gydytojas koordinuoja visų medikų brigadų veiksmus viso ralio sprinto ir super sprinto metu. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėti jas dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą gabenti nukentėjusį asmenį. Įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas, vadovaujasi saugos plano priedu Nr.8,23., skubiai iškviečia papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą ir skubiai vykta į įvykio vietą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys)

ir pateikia informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Ralio metu privalo būti bent viena Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada

su mobiliu telefoniniu ryšiu, kurios pareiga – atvykti į nelaimingo atsitikimo vietą bet kuriame greičio ruože. Šis brigada yra tiesiogiai pavaldi varžybų vyr. gydytojui, kuris ir koordinuoja ekipažo budėjimo vietą, judėjimo grafiką ir kitus veiksmus.

Jokių lenktynių GR po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

8. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas.

8.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

8.2. Įranga trasos postuose

Uždarytą trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose privalo būti ne mažiau kaip du nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

Be to šalia starto gali būti greitai pagamintas transporto priemonės su gelbėjimo įranga ir nemažiau kaip dviem kvalifikuotais atlikti gelbėjimo darbus asmenimis, pasirengusios bet kuriuo metu išvykti į avarijos vietą trasoje.

8.3 Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvalu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje.

TEISĖJŲ IR PAREIGŪNŲ APRANGA

Organizatoriai turi užtikrinti, jog teisėjai ir kiti pareigūnai, vykdydami savo pareigas, neatsidurtų pavojuje ir būtų supažindinti su saugumo instrukcijomis. Visi trasoje dirbantys asmenys privalo vilkėti identifikuojančias liemenes. Rekomenduojamos spalvos:

- Saugumo pareigūnai – oranžinė;
- Saugumo teisėjai – oranžinė su balta juosta ir tekstu;
- Žiniasklaida – žalia su identifikaciniu numeriu;
- GR saugumo viršininkai – raudona su tekstu;
- Postų vyresnieji teisėjai – mėlyna su balta juosta ir tekstu;
- Teisėjas ryšiams su dalyviais – raudona su tekstu;
- Medikai – raudona su šviesą atspindinčiomis juostomis ir užrašu;
- Techniniai teisėjai – juoda;
- GR ryšio postų teisėjas – ryškiai geltona su ženklu.

Pavyzdinis perspėjimas apie vykstančias varžybas ir įvažiavimo pavojų. Minimalus perspėjimo lentelės dydis A4 formato ([Pavyzdys Nr.7](#)). Ši lentelė privalo būti dvipusė.

MEDICININĖ TARNYBA

1. Bendroji dalis:

1.1 Visose oficialiose Lietuvoje vykstančiose automobilių sporto varžybose teikiama medicininė pagalba turi atitikti šio priedo reikalavimus, bei Lietuvos Respublikoje galiojančius teisinius aktus.

2. Pagrindiniai medicinos tarnybos elementai

2.1 Vyriausiasis varžybų gydytojas: jo kandidatūra privalo būti suderinta su LASF SVOK. Jo pavardė ir kontaktai privalo būti nurodyti varžybų papildomuose nuostatuose. Varžybų vyr. gydytojas ruošia medicininės pagalbos planą, derindamas su Varžybų Vadovu, ir veikia pagal trasos saugumo viršininko įgaliojimus.

Vyriausio varžybų gydytojo pareigos ir funkcijos. Jis yra atsakingas už jam pavaldžių darbuotojų komandos komplektavimą, gelbėjimo darbų bei evakuacijos organizavimą ir eigą. Visi medikai ir paramedikai, nepriklausomai tiesioginį ar netiesioginį darbą atliekantys varžybose, turi vykdyti jo nurodymus.

Išskyrus ypatingas aplinkybes, lenktynių ir prieš jas vykstančių treniruočių metu, uždaroje trasoje vyriausiasis gydytojas turi būti lenktynių štabe. Ralio trasoje vyr. gydytojo darbo planas nurodomas saugos plane. Vyr. gydytoją laikinai gali pavaduoti padėjėjas, kurio kandidatūra turi būti suderinta su SVOK, o pavardė ir kontaktai įtraukti į Papildomus varžybų nuostatus. Visais atvejais turi būti numatyta galimybė susisiekti su Vyriausiuoju gydytoju. Organizatoriai įsipareigoja jį aprūpinti visa reikalinga ryšio palaikymo įranga. Jis paskirsto užduotis visoms medicinos pagalbos brigadoms, išstato juos GR starto vietose ir tarpiniuose ryšio postuose. Ilguose greičio ruožuose (daugiau kaip 15 km.), neskaitant starto, šios brigados yra išdėstomos radijo ryšio postuose kas 5–10 km. Šie postai privalo būti pažymėti atitinkamais ženklais trasoje ir kelio knygoje. Vyr. gydytojas koordinuoja visų medikų brigadų veiksmus viso ralio metu. Prieš varžybas vyr. gydytojas turi numatyti ligonines, į kurias bus vykdoma evakuacija, ir perspėja jas dėl galimo nukentėjusių asmenų pristatymo. Vyr. gydytojas nurodo medicininės pagalbos ekipažui į kokią gydymo įstaigą gabenti nukentėjusį asmenį įvykus avarijai, kai reikalinga skubi medicininė pagalba, vyr. gydytojas koordinuoja medicinos tarnybų darbą ir evakuacijos organizavimą ir eigą. Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose), kai yra keletas ar daugiau nukentėjusių asmenų, vyr. gydytojas, vadovaudamasis saugos plano priedu Nr.8.23 privalo skubiai iškviešti papildomas medikų brigadas pagal iš anksto numatytą planą. Atvejais, kai trasoje budinčiam GMP automobiliui reikia sužeistuosius evakuoti į gydymo įstaigą, vyr. gydytojas atsako už operatyvų kito GMP ekipažo atvykimą į dislokacijos vietą, kad būtų galima tęsti varžybas. Jei saugos plane yra numatyti keli evakuacijos maršrutai, vyr. gydytojas, įvertinęs visas aplinkybes, priima sprendimą dėl maršruto pasirinkimo.

Vyr. gydytojas palaiko ryšį su ASPĮ, į kurią yra nugabentas nukentėjęs asmuo (-ys)

ir pateikia informaciją apie jo/jų patirtas traumas ir sveikatos būklę Varžybų vadovui.

Ralio metu privalo būti bent viena Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada, su mobiliu telefoniniu ryšiu, kurios pareiga – atvykti į nelaimingo atsitikimo vietą bet kuriame greičio ruože. Ši brigada yra tiesiogiai pavaldi varžybų vyr. gydytojui, kuris ir koordinuoja brigados budėjimo vietą, judėjimo grafiką ir kitus veiksmus.

2.2. Personalas trasoje:

2.2.1. Medicininės tarnybos uždaviniai: Suteikti skubią medicininę pagalbą sužalojimų atvejais, , bei esant reikalui evakuoti juos į artimiausią, saugos plane numatytą gydymo įstaigą. (Reglamento priedas Nr.3.1.)

2.2.2. Trasoje budinčios medicinos pagalbos brigados:

Vyriausiasis gydytojas turi numatyti visų trasoje budinčių medicinos pagalbos brigadų sudėtis ir reikiamos įrangos komplektaciją, kad būtų suteikta būtinoji medicinos pagalba varžybų dalyviams ir/ar žiūrovams:

- gydytojas - asmuo, turintis galiojančią medicinos praktikos licenciją ir teisės aktų nustatyta tvarka turintis teisę bei mokantis teikti būtinąją medicinos pagalbą ir gaivinti pacientus nelaimingo atsitikimo metu.

- skubios medicinos pagalbos slaugos specialistas – asmuo, turintis galiojančią slaugos praktikos licenciją ir teisės aktų nustatyta tvarka gali ir mokantis teikti skubią mediciną pagalbą. - paramedikas - tai iki stacionarinės pagalbos teikimo specialistas, atliekantis darbą sveikatos priežiūros specialisto priežiūroje arba dirbantis savarankiškai, įvykus nelaimingam atsitikimui įvairiose rizikos faktorių turinčiose situacijose, tokiose kaip ūmių būklių, traumų, pavojingų aplinkos veiksnių atvejai, bei iškilus pavojui dėl žmogaus gyvybės. Vairuotojas – paramedikas - tai iki stacionarinės pagalbos teikimo specialistas, atliekantis darbą sveikatos priežiūros specialisto priežiūroje arba dirbantis savarankiškai, įvykus nelaimingam atsitikimui įvairiose rizikos faktorių turinčiose situacijose, tokiose kaip ūmių būklių, traumų, pavojingų aplinkos veiksnių atvejai, bei iškilus pavojui dėl žmogaus gyvybės ir turintis galiojantį vairuotojo pažymėjimą.

- 2.3. Greitosios medicininės pagalbos brigada:

2.3.1 GMP brigada: Personalas ir automobilis atitinkantys LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

2.3.2. Intervencinė brigada – tai automobiliai, aprūpinti atitinkama įranga, suderinta su varžybų vyr. gydytoju, ekipažą sudaro du skubios medicinos pagalbos slaugos specialistai arba paramedikai ir vairuotojas - paramedikas . Šių automobilių užduotis – kuo greičiau atvykti į įvykio vietą ir teikti pirmąją būtiną pagalbą nukentėjusiems iki atvyks GMP brigada.

2.3.3.Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada (reanimobilis) – Personalas ir automobilis, atitinkantys LR teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Jie tiesiogiai pavaldūs varžybų vyr. gydytojui ir vykdo tik jo nurodymus.

2.3.4. Sraigtasparnis su medicinine įranga – rekomenduojamas , bet , jei jis yra numatytas , jis turi vadovautis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymu ir turi būti aprūpintas stacionariais neštuvais. Sraigtasparnyje būtina turi būti gydytojas ir/ar patyręs paramedikas. Varžybų metu šis sraigtasparnis negali būti naudojamas jokiems kitiems tikslams , išskyrus med. pagalbos suteikimą ir sužeistųjų evakuaciją. Sraigtasparnio buvimas nepakeičia evakuacijos galimybės greitosios pagalbos automobiliais. Tai sprendžia varžybų vyriausias gydytojas.

2.4 Svarbiausi reikalavimai

Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą tikslus medicininės pagalbos brigadų skaičius nustatomas ir suderinamas tvirtinant konkrečių varžybų Saugos planą SVO komitete , tačiau medicininės pagalbos brigadų skaičius negali būti mažesnis kaip:

- kroso ir ralio–kroso varžybose: 2 brigados – Intervencinė ir Intervencinė ir/ar Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada;
- žiedinėse lenktynėse: 2 brigados , viena iš jų Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada;
- automobilių ralio, super sprinto, ralio sprinto varžybose: 1 brigada (Intervencinė ar GMP brigada) kiekvieno greičio ruožo starte, jei atstumas nuo GR starto iki bet kurio taško neviršija 15 km. Priešingu atveju reikalingi papildomos Intervencinės brigados, kurios statomos tarpiniuose ryšio postuose. Be to, yra privaloma bent viena papildoma Pažangaus gyvybės palaikymo (gyvybinių funkcijų atstatymo (C tipo)) brigada , dirbanti tik pagal varžybų vyr. gydytojo nurodymus.
- „Drift“o“ varžybose: 1brigada ;
- „Drago“ lenktynėse: 1brigada ;
- Greituminio slalomo ir kalnų lenktynėse: 1brigada ;

Būtina atsižvelgti į tai, kad atvykimas į nelaimės vietą netruktų daugiau 10 minučių , o evakuacija į artimiausią numatytą ligoninę netruktų daugiau 60 minučių, nepriklausomai nuo to, ar tai vykdoma automobiliu ar sraigtasparniu.

Jokių lenktynių uždarose trasose ar atskirų ralio greičio ruožų negalima pradėti vykdyti, o po pertraukos negalima tęsti, kol neužtikrinama medicininė pagalba.

2.5. Ryšio priemonės: Visose lenktynėse vyriausiajam gydytojui turi būti suteikta galimybė palaikyti ryšį su visomis medicinos pagalbą teikiančiomis ir gelbėjimo tarnybomis naudojantis bendru, ar specialiai tam skirtu radijo ryšio tinklu.

2.6. Administraciniai veiksmai: visais atvejais, norint sudaryti gelbėjimo planą, numatantį ir pasiruošimą rimtiems incidentams, kurie viršija medicinos tarnybos galimybes trasoje ir už jos, būtina užmegzti ryšį su vietinės valdžios atitinkamomis institucijomis arba nepavykus – su privačia organizacija.

Kiekvienoms varžyboms turi būti sudarytas saugos planas su išsamia informacija apie gelbėjimo tarnybų išdėstymą, pagalbos suteikimo instrukcijos ,intervencijos į trasą bei evakuacijos maršrutai į ligonines.

Pasirinktas ligonines reikia apie tai informuoti raštu ne vėliau kaip likus 16 dienų iki varžybų pradžios.

2.7. Medicininė pagalba žiūrovams: Ji taip pat turi atitikti Lietuvos Respublikoje galiojančius teisinius aktus. Net ir tuo atveju, kai žiūrovams skirtą medicinos pagalbą teikia ne ta pati organizacija, kuri rūpinasi pagalba trasoje, medicinos pagalbos teikimui vadovauja varžybų vyriausias gydytojas. Nė vienas greitosios med. pagalbos automobilis negali varžybų metu išvažiuoti į trasą be vyr. gydytojo ar kitų oficialių asmenų, tiesiogiai atsakingų už varžybų saugumą, leidimo.

3. Praktiniai nurodymai:

3.1. Incidento trasoje atveju varžybų dalyviai privalo elgtis pagal saugos plano priedą Nr.8.18, su kuriuo turi būti supažindinti prieš varžybas. Automobilio vairuotojas , supratęs, kad pačiam be pašalinės pagalbos nepavyks evakuotis iš transporto priemonės, jei gali, turi apie tai pranešti aplinkiniams duodamas kokį nors ženklą (pvz., pakelti ranką);

3.2. Jei nuspręsta, kad vairuotojas patyrė rimtų sužeidimų ir reikalinga medikų ir/ar gelbėtojų pagalba, incidento vietoje esantys trasos teisėjai ar saugos pareigūnai apie tai turi pranešti radijo arba telefoniniu ryšiu į varžybų štabą - uždaroje trasose, o ralyje – GR saugumo viršininkui. Tolimesni teisėjų, oficialių asmenų ir kitų pareigūnų veiksmai nurodyti saugos plano priede, su kuriuo jie turi būti supažindinti prieš varžybas.

Nelaimingo atsitikimo atveju (įvykus avarijai, kurios metu nukentėjo asmenys, nedalyvaujantys varžybose) trasos teisėjai vadovaujasi saugos plano priedu Nr. 8.23, saugos pareigūnai ir jokie kiti asmenys neturi teisės savarankiškai patys vieni ištraukti vairuotojo iš automobilio (išskyrus gaisro ar kito realaus pavojaus atvejus), bet privalo jam suteikti pagalbą, laukiant medikų ir/ar gelbėtojų tarnybos atvykimo.

3.3. Visas gelbėjimo operacijas, kur reikalingos greitosios medicininės pagalbos mašinos, galima pradėti tik leidus Varžybų Vadovui arba trasos saugumo viršininkui. Automobilių ralio varžybose - nusprendus greičio ruožo saugumo viršininkui. Nukentėjusio dalyvio evakuacija turi būti vykdoma iš anksto žinant evakuacijos maršrutą ir artimiausią ligoninę. Leidimą evakuacijai duoda varžybų Vadovas, o ralio varžybose – greičio ruožo saugumo viršininkas, prieš tai suderinę su varžybų vyriausiu gydytoju.

LIGONINIŲ, KURIOS TEIKIA STACIONARINES CHIRURGIJOS BEI REANIMACIJOS PASLAUGAS, SĄRAŠAS

Įstaigos pavadinimas
Universitetinės
VšĮ VUL Santariškių klinikos
VšĮ Kauno medicinos universiteto klinikos
Respublikonės
VšĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė (GPUL)
VšĮ Kauno klinikinė ligoninė
VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė
VšĮ VU Antakalnio ligoninė
VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė
VšĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė
VšĮ Respublikinė Kauno ligoninė
VšĮ Klaipėdos respublikinė ligoninė
VšĮ Vilniaus miesto klinikinė ligoninė (universitetinė)
VšĮ Klaipėdos jūrininkų ligoninė
Regioninės
VšĮ Jonavos ligoninė
VšĮ Kėdainių ligoninė
VšĮ Mažeikių ligoninė
VšĮ Utenos ligoninė
VšĮ Tauragės ligoninė
VšĮ Ukmergės ligoninė
VšĮ Regioninė Telšių ligoninė
VšĮ Marijampolės ligoninė
VšĮ Radviliškio ligoninė
VšĮ Šilutės ligoninė
VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninė

Rajoninės
VšĮ Kretingos ligoninė
VšĮ Lazdijų ligoninė
VšĮ Pasvalio ligoninė
VšĮ Radviliškio ligoninė
VšĮ Raseinių ligoninė
VšĮ Rokiškio ligoninė
VšĮ Šalčininkų raj. Ligoninė
VšĮ Švenčionių raj. Ligoninė
VšĮ Trakų ligoninė
VšĮ Vilkaviškio ligoninė
VšĮ Visagino ligoninė
VšĮ Anykščių raj. sav. Ligoninė
VšĮ Joniškio ligoninė
VšĮ Šakių ligoninė
VšĮ Biržų ligoninė
VšĮ Druskininkų ligoninė
VšĮ Elektrėnų ligoninė
VšĮ Jurbarko ligoninė
VšĮ Kelmės ligoninė
VšĮ Plungės raj. Ligoninė
VšĮ Varėnos ligoninė

PRIEŠGAISRINĖ GELBĖJIMO TARNYBA

1. Bendroji dalis:

1.1 Visose Lietuvoje vykstančiose oficialiose automobilių sporto varžybose teikiama priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pagalba turi atitikti šio priedo reikalavimus bei Lietuvos Respublikoje galiojančius teisinius aktus.

2. Objektas:

2.1. Gelbėjimo tarnybos – tai greitaeigės transporto priemonės, aprūpintos įranga, skirta išlaisvinti iš transporto priemonės į avariją patekusį vairuotoją, kuris negali savarankiškai išlipti iš automobilio arba užgesinti gaisrą, kilusį trasoje, aptarnavimo zonose ar serviso bei dalyvių parkuose. Atsižvelgiant į trasos ilgį ir sudėtingumą, tikslus gelbėjimo brigadų skaičius nustatomas tvirtinant varžybų Saugos planą SVO komitete.

2.2. Techninė pagalba

Nelaimės atveju, kai vairuotojas įstringa automobilyje, dažnai gelbėjimo brigadai reikalinga papildoma techninė informacija iš komandos aptarnaujančio personalo. Tokiu atveju komandos vadovas turi asmeniškai atvykti į lenktynių Štabą. Jei komandos personalo dalyvavimas gelbėjimo operacijoje yra būtinas, varžybų Vadovas įpareigoja juos, lydint palydos automobiliui, vykti į incidento vietą ir dirbti vadovaujant trasos saugumo viršininkui. Visų kitų pagalbos tarnybų pasirodymas trasoje yra griežtai draudžiamas.

3. Gelbėjimo įrankiai:

Gelbėjimo mašinų įranga, gelbėtojų ekipiruotė ir gelbėjimo darbai privalo atitikti Lietuvos Respublikoje galiojančius normatyvinius reikalavimus.

4. Priešgaisrinės pagalbos organizavimas .

4.1. Priešgaisrinės pagalbos planas turi atitikti šiuos pagrindinius reikalavimus:

Numatyti kaip kuo greičiau galima būtų pasiekti avarijos vietą ir apsaugoti vairuotoją;

Numatyti priemones, kurios reikalingos visiškam ugnies užgesinimui ir vairuotojo išlaisvinimui. Intervencija į trasą ir evakuacija iš jos vykdoma tik iš anksto saugos plane numatytais maršrutais.

4.2. Efektyviausia ir patogiausia priešgaisrinė ir gelbėjimo pagalba organizuojama dviem etapais. Nors įranga ir metodai gali skirtis priklausomai nuo skirtingų trasų, tačiau pagalba numatyta 1-ame ir 2-ame etapuose turi būti atliekama:

4.2.1 Pirminė pagalba: kaip įmanoma skubiau po autoįvykio pradžios bent du specialistai. apmokyti dirbti su nešiojamais gesintuvais, turi pasiekti trasos atkarpoje įvykusios avarijos vietą ir tam pritaikytomis priemonėmis užgesinti ugnį automobilio salone. Pirminės pagalbos tikslas – sudaryti visas sąlygas išgelbėti vairuotoją.

4.2.2 Antrinė pagalba: per kiek įmanoma mažesnę laiko tarpą nuo įvykio pradžios į avarijos vietą turi atvykti mobili transporto priemonė su įranga, skirta visiškai užgesinti gaisrą ar, įvykus sunkiai avarijai, išlaisvinti žmones iš sudaužyto automobilio. Žiedinių lenktynių, ralio, Drift'o, Drag'o, Kroso, Rali-kroso čempionatuose privaloma priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba (PGT).

4.3. Įranga

4.3.1 Įranga trasos postuose

Uždarų trasų starto zonoje ir visuose trasos postuose, o ralyje - greičio ruožų starto, finišo ir visuose ryšio postuose privalo būti ne mažiau kaip du nešiojami gesintuvai po 4 kg ir du specialistai (tai gali būti ir trasos teisėjai), apmokyti gesinti gaisrą. Rekomenduojamas apklotas, skirtas ugnies slopinimui.

Be to šalia starto turi būti greitaeigės transporto priemonės su gelbėjimo įranga ir nemažiau kaip dviem kvalifikuotais atlikti gelbėjimo darbus asmenimis, pasirengusios bet kuriuo metu išvykti į avarijos vietą trasoje.

4.3.2 Įranga serviso ir dalyvių parkuose:

Parkuose ir aikštelėse, kuriomis naudojasi lenktyniaujantys automobiliai ar pagalbinės transporto priemonės, bei atliekami mechaniniai remonto darbai, turi būti pakankamas nešiojamų gesintuvų kiekis (ne mažiau kaip vienas 4 kg gesintuvas kas 50 m.), kuriuos būtų lengva pasiekti. Jie turi būti pažymėti ženklais raudona „F“ raidė 70 cm baltame apskritime su raudonu apvadu ir iškelti ne mažiau kaip 1,50 m aukštyje. Serviso ir dalyvių parkuose griežtai draudžiama naudoti atvirą ugnį ir pilti į automobilius kurą.

Kokios medžiagos dega	Gaisro klasė	Kuo geriausia gesinti
Mediena popierius, guma, tekstilė ir kitos kietosios anglėjančios medžiagos	A	Milteliais, vandeniu, putomis
Benzinas, dyzelinis kuras, tepalai, lakai, skiedikliai, besilydančios plastmasės ir kiti degūs skysčiai ir skystėjančios kietosios medžiagos	B	Milteliais, angliarūgšte, putomis
Vandenilis, acetilenas, gamtinės, suskystintos ir kitokios degios dujos	C	Milteliais, angliarūgšte
Kalis, natris, magnis ir kiti degūs metalai ir jų lydiniai	D	Specialiais milteliais
Elektros įrenginiai		Milteliais, angliarūgšte

4.3.4 Sportiniai automobiliai naudojantys kurą - bioetanolis privalo būti pažymėti lipduku (min matmenys 160 x 120 mm) mėlyname fone baltas užrašas E85 ([Pavyzdys Nr.6](#)). Raidės ir skaičių aukštis 80 mm, storis 14 mm. Lipdukai klijuojami ant automobilio kėbulo, virš galinės rato arkos (draudžiama klijuoti ant stiklo) ne toliau kaip 200 mm nuo arkos viršaus, abiejose automobilio pusėse. Organizatorius privalo Priešgaisrines gelbėjimo tarnybas informuoti apie tokių automobilių dalyvavimą varžybose. Tai turi būti numatyta sutartyje tarp organizatoriaus ir PGT.

Kuro pylimo zona ir kuro pylimo procedūra

1. Kuro pildymo zona.

Teritorija turi būti įrengta saugiu atstumu nuo pavojingų darbų ir visuomeninių objektų, pažymėtos atitinkamais ženklais „Kuro pylimo zonos pradžia“ ir „Kuro pylimo zonos pabaiga“ ir aptvertos nuo pašalinių žmonių (STOP juosta, tvorele ir t.t.). Teritorijos dalyje, kurioje vykdomi kuro užpylimo darbai, turi būti uždengta, degalams atspariu užtiesalu, kad nutekėję skysčiai nepadarytų žalos aplinkai. Tais atvejais, kai uždangalo nėra, tuo turi pasirūpinti patys kurą pilantys dalyviai. Taip pat turi būti paruošti darbui gesintuvai, kurių bendra talpa ne mažiau 12 kg, gesinimo medžiagos, nedegus audinys ir sorbentas, nuotekoms neutralizuoti.

Šią teritoriją prižiūri 2 (tam tikrais atvejais, iš anksto suderintais su SVO komitetu, gali būti vienas) teisėjai, apmokyti lokalizuoti gaisro židinį ir turintys radijo ryšį su varžybų vadovu. Tam tikrais atvejais, žemesnio rango varžybose, į kuro pildymo zoną bus įleidžiamas vienas komandos narys, vilkintis medvilniniu kombenizonu ir pirštinėmis.

2. Kuro pylimo procedūra.

Pildant kurą prie automobilio turi būti du kuro užpylėjai. Kuro pildymo metu jie privalo vilkėti nedegius kombinezonus, nedegius pošalmius, pirštines, uždaro tipo batus. Apsauginiai akiniai privalomi ilgų distancijų lenktynėse pilant kurą lenktynių metu, kitais atvejais rekomenduojama. Rekomenduojama naudoti šalną. Vienas iš kuro užpylėjų gali būti automobilio vairuotojas.

Jei kuro pylimo metu vairuotojas sėdi automobilyje, jis privalo atsisegti saugos diržus (išskyrus ilgų distancijų žiedines lenktynes, bet tik lenktynių metu) ir būti pasiruošęs bet kurio metu greitai evakuotis iš automobilio.

Kuro užpylimo metu draudžiami bet kokie remonto ar padangų keitimo darbai. Užpylus kurą automobilis ir kuro užpylėjai privalo nedelsdami pasišalinti iš kuro užpylimo zonos bei palikti ją švarią ir tvarkingą.

Kiekviena komanda kuro užpylimo zonoje privalo turėti savo, ne mažesnę nei 4 kg gesintuvą su užpildu, atitinkančiu kuro gesinimo reikalavimus. Kuro užpylimo metu vienas kuro užpylėjas privalo būti pasiruošęs užgesinti ugnį, t.y. jis privalo laikyti rankose paruoštą naudojimui gesintuvą.

Kuro užpylimo metu automobilio dujų išmetamasis vamzdis turi būti uždengtas nedegia medžiaga (metalinis vamzdis, nedegus audinys ir pan.). Šis reikalavimas privalomas ilgų distancijų lenktynių metu bei visose kitose varžybose pilant kurą **iš karto** po lenktynių, treniruočių, kvalifikacijos ar jų metu, kitais atvejais- rekomenduojama.

Automobiliui neužsivedus po kuro užpylimo, jis nustumiamas į teisėjų nurodytą vietą šalia kuro pildymo zonos, kurioje mechanikai gali atlikti būtiniausius remonto darbus.

Kuro pildymo metu visų automobilių varikliai (išskyrus automobilius su turbina ilgų distancijų lenktynėse, kai kuras pilamas lenktynių metu) privalo būti užgesinami.

Žiniasklaidos atstovų saugumas

Visi akredituoti varžybose žiniasklaidos atstovai (žurnalistai, fotoreporteriai, TV operatoriai ir kt.) varžybų metu privalo dėvėti organizatoriaus išduotas ryškiaspalves žalias liemenes su užrašu FOTO/TV arba MEDIA su identifikaciniu numeriu bei šviesą atspindinčia juosta ir turėti akreditavimo korteles. Už aptvėrimo „STOP“ juosta ar tvora ribos leidžiama būti tik specialiose, „PRESS“ ženklų pažymėtose vietose. Išskirtiniais atvejais, jei tai numatyta akreditacijos sąlygose, gali būti leidžiama būti 1-2 m už „STOP“ juostos, bet ne toliau.

Tais atvejais, kai žiniasklaidos darbuotojų yra daugiau, nei organizatorius yra paruošęs liemenių, galima naudoti savas liemenes jei jos atitinka aukščiau minėtus reikalavimus. Tokiu atveju organizatorius privalo registruoti tą liemenės numerį, kurį turi žiniasklaidos atstovas, tačiau numeris turi būti unikalus, o liemenė atitikti aukščiau minėtus reikalavimus.

Visi žiniasklaidos atstovai, gaudami akreditaciją, supažindinami su saugos reikalavimais, pasirašo asmeninės atsakomybės patvirtinimą.

Visi žiniasklaidos atstovai PRIVALO vykdyti organizatorių, varžybų oficialių asmenų, teisėjų, policijos ir apsaugos pareigūnų teisėtus reikalavimus ir nurodymus.

Kiekvienas asmuo, savarankiškai patekęs už apsauginės juostos, ar įžengęs į pavojingą/draudžiamą zoną, pats atsako už savo saugumą, sveikatą ir gyvybę.

Pav. Nr. 1 Kaip gesinti

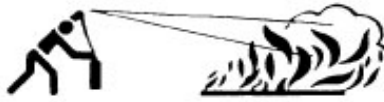
KAIP GESINTI

NETEISINGAI

Gesinti ugnį reikia pavėjui

TEISINGAI

Gesinti reikia ne liepsną, o jos šaltinį

Gesinti reikia iš apačios į viršų

Bet, kai dega vamzdžiai ar komunikacijos, gesinti reikia nuo viršaus į apačią

Turint kelis gesintuvus, juos reikia naudoti vienu metu, o ne vieną po kito

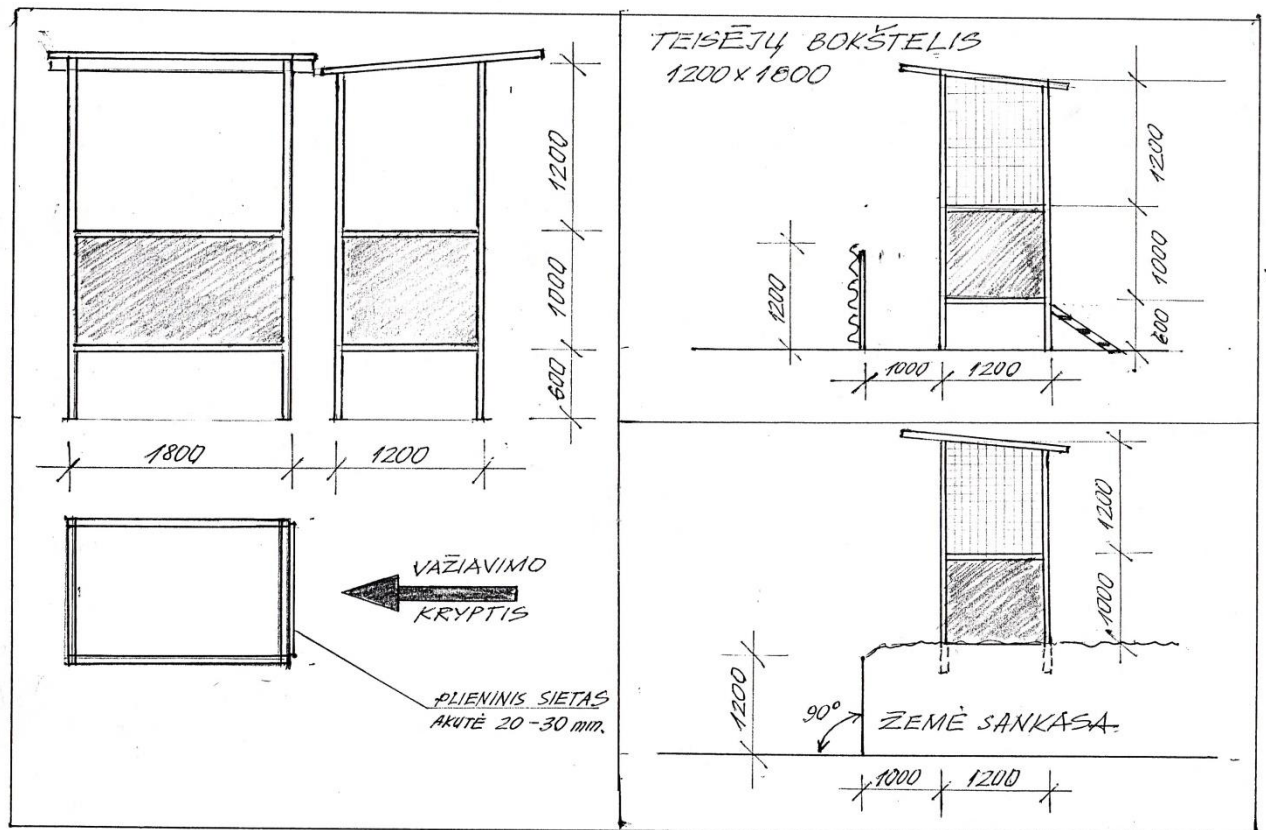
Įsitikinkite, ar visiškai užgesinote ugnį

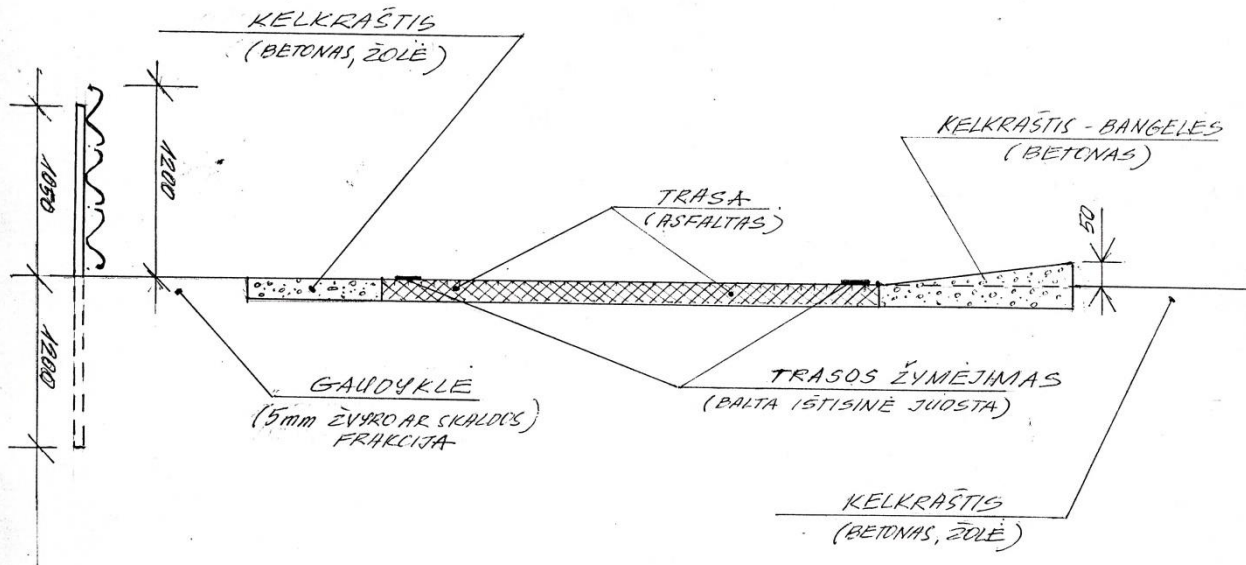
Panaudotų gesintuvų nedėkite į vietą, bet atiduokite į aptarnaujančią įmonę pakartotiniam užpildymui

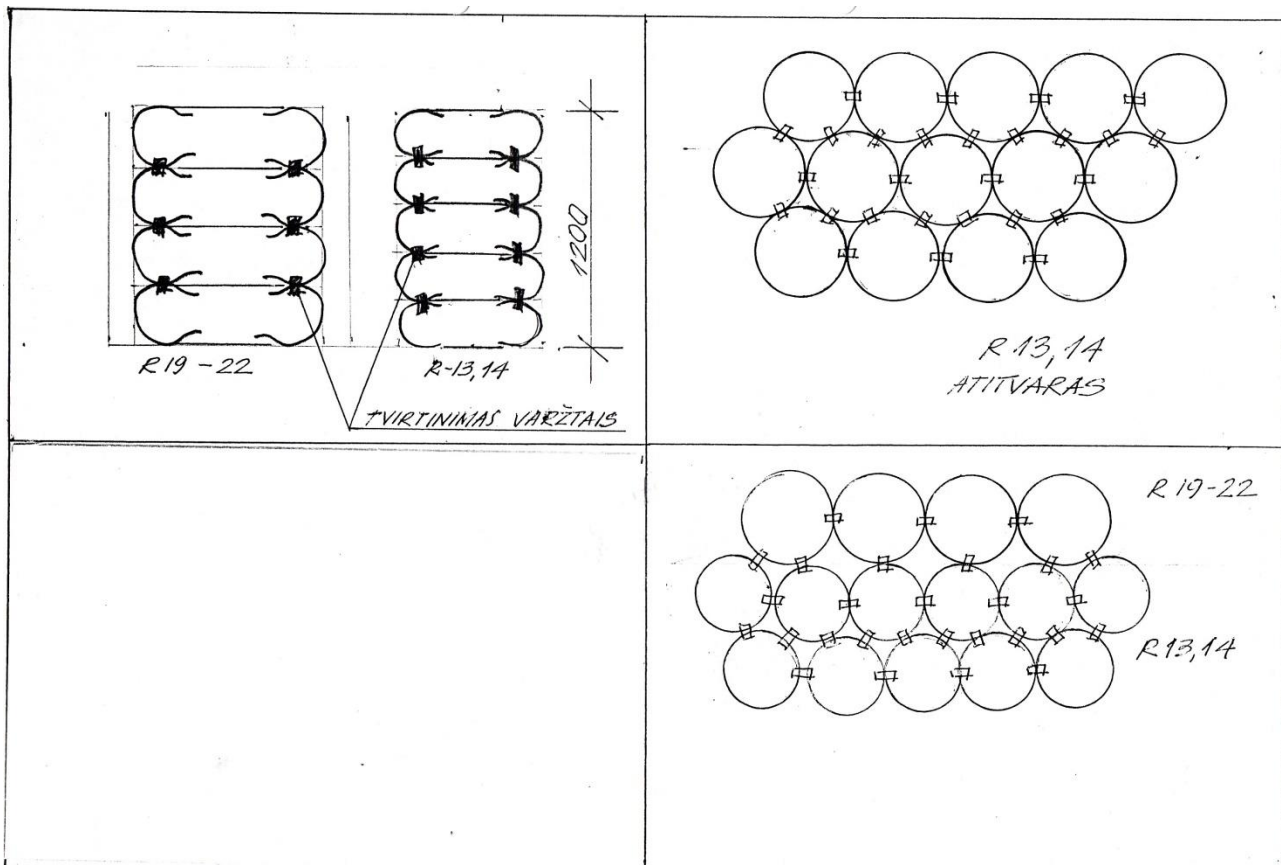
Pav. Nr.2 Teisėjų bokštelio schema

Pav. Nr.3 Trasos dangos schema

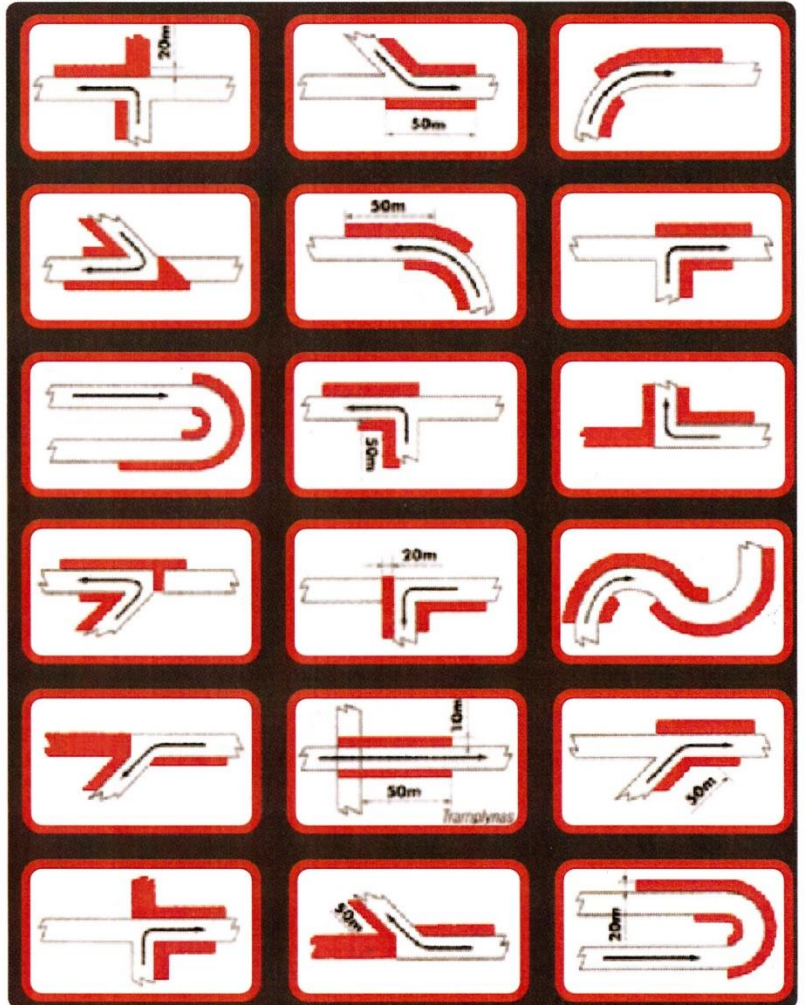

Pav. Nr.4 Padangų rišimo schema

**Pavojingos
trasos
vietos,
kur
stovėti
draudžiama**

**Automobilių
sportas
pavoingas
gyvybei.
Būkite
atsargūs!**

Pav. Nr.6 Bioetanolio ženklimas

Lipduko min matmenys 160 x 120 mm, mėlyname fone baltas užrašas E85. Raidės ir skaičių aukštis 80 mm, storis 14 mm. Lipdukai klijuojami ant automobilio kėbulo, virš galinės rato arkos (draudžiama klijuoti ant stiklo) ne toliau kaip 200 mm nuo arkos viršaus, abiejose automobilio pusėse:

PAVOJINGA ZONA! BŪTI DRAUDŽIAMA

NO GO AREA!

Šie ženklai turi būti išdėstyti kas 8-10 m per visą pavojingą, draudžiama vaikščioti, zoną.

Organizatoriaus numatytos žiūrovų zonos turi būti aptvertos žalia ar geltona juosta (ne raudona). Už žiūrovų zonos turi būti įspėjamieji ženklai apie pavojingą zoną. Ženklai privalo būti dvipusiai.

Minimalus ženklo dydis A4 formato.

CHICANES PROFILE'S - RECOMMENDATION

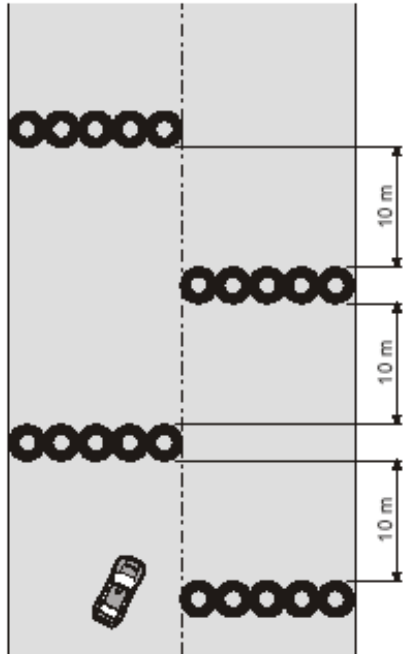

Fig. A

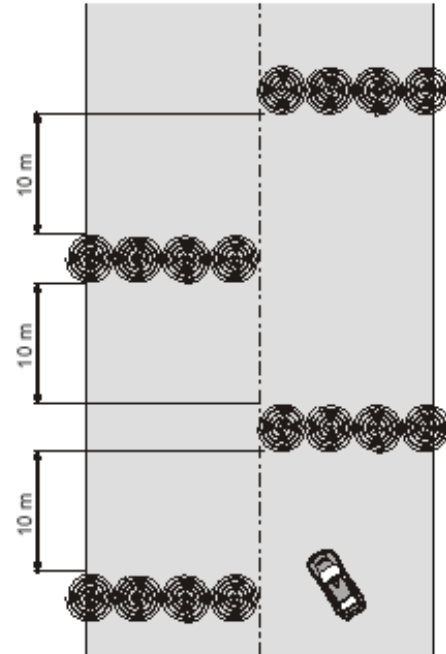

Fig. B

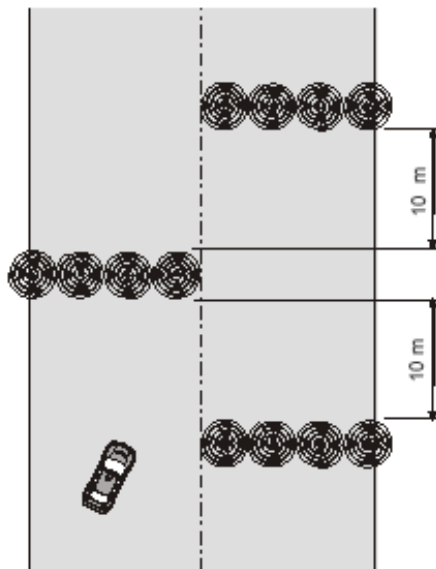

Fig. C

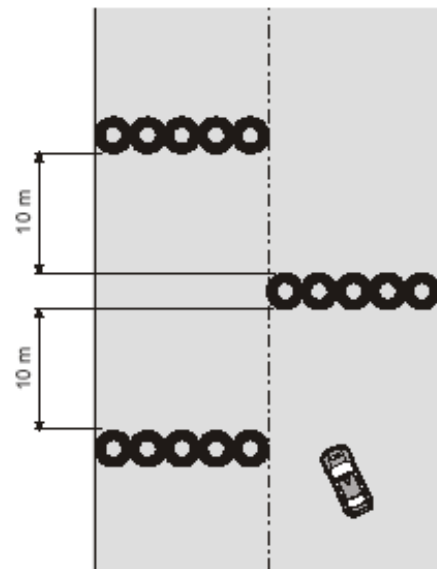

Fig. D